

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž nad
Cerknim, razmnožen na
ciklostil. Od 5. do 17. sep-
tembra 1944 se je tiskal
v tiskarni »Doberdob«
v Gornji Trebuti, od 18. septembra 1944
do 1. maja 1945 v tiskarni
»Slovenija«
pod Vojskim
pri Idriji, do 8. maja 1945
pa v osvobojenem Trstu,
kjer je izšla zadnja števil-
ka. Bil je edini tiskani par-
tizanski DNEVNIK v za-
sužnjeni Evropi.

Poština plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 1.200 lir - Leto XLVII. št. 143 (13.973)

Trst, četrtek, 1. avgusta 1991

TRST
Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600
Tlx 460894 PD I
Fax 040/772418
GORICA
Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 533382-535723
Fax 0481/532958
CEDAD
Ul. Ristori 28
Tel. (0432) 731190
Fax 0432/730462

primorski dnevnik

Bush in Gorbačov podpisala sporazum za znižanje strateškega jedrskega orožja

Uvod v nov svetovni red

Predsednika sta sprejela skupno izjavo o mirnem reševanju krize v Jugoslaviji
Zavzemala se bosta, da bi že oktobra prišlo do mirovne konference za Bližnji vzhod

MOSKVA — Uvod v novo obliko odnosov med Združenimi državami in Sovjetsko zvezo, s tem pa tudi začetek novega svetovnega reda v znamenju večje varnosti, miru in medsebojnega zaupanja. Tako mednarodni opazovalci, pa tudi uradni predstavniki številnih držav z zadovoljstvom ocenjujejo pogodbo Start o zmanjšanju strateškega jedrskega orožja, ki sta jo ameriški in sovjetski predsednik, George Bush in Mihail Gorbačov, slovesno podpisala (na sliki AP) včeraj popoldne v kremeljski palači.

Start, ki je sploh prvi sporazum o odpravljanju jedrskih arzenalov, predvideva 30-odstotno znižanje jedrskega orožja v obeh državah. Težko je točno napovedati koliko jedrskih raket in konic bodo v prihodnjih letih onesposobili, kajti uradno so znani le podatki v odstotkih. V 700 strani obsežni pogodbi so vsekakor vse podrobnosti uničevanja arzenalov in medsebojnega nadzora točno opredeljene, kar je bilo — kot sta oba predsednika včeraj poudarila — izredno težavno delo, ki je trajalo več kot devet let. Start nadalje predvideva, da bodo ZDA razpolagale še z 8 tisoč jedrskih raket, SZ pa s 7 tisoč, obe državi pa naj ne bi imele več kot 1600 vektorjev, nameščenih na medcelinskih balističnih raketah, podmornicah in težkih bombnikih. Podpisani sporazum bo veljal 15 let, vendar zniževanje jedrskega potenciala bo potekalo v 7 letih, tako da bo sporazum predvidoma uresničen do leta 1999.

Včerašnji ameriško-sovjetski vrh pa je bil zgodovinskega pomena tudi iz politično-gospodarskih razlogov. Veliko sta

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Dolga pot proti miru

MOSKVA — Sedemsto strani, kolikor jih obsega pogodba Start, so začeli simbolično pisati leta 1963, ko so ZDA, SZ in Velika Britanija sprejele sporazum o preprečitvi zračnih, vesoljskih in podmorskih jedrskih eksperimentov. Nekaj let pozneje, leta 1969, pa so se pričela pogajanja za omejitev strateškega orožja (Salt), ki ga skupaj z drugimi 47 državami podpišejo leta 1972. Leto pozneje se na Dunaju začnejo pogovori med silami Nato in Varšavskega pakta za znižanje števila vojakov v Srednji Evropi. Sledi nadaljnji dogovor SZ-ZDA za omejevanje jedrskih poizkusov, leto 1975 pa je v Helsinkih podpisan sporazum o varnosti in kooperaciji v Evropi.

Leta 1979 podpišejo ZDA in SZ sporazum Salt-2, ki določa maksimalno število raket in bomnikov. Čeprav so pogodbo izpeljali, je ameriški senati ni nikoli ratificiral. Dve leti pozneje pa se v Ženevi velesile začnejo dogovarjati o omejitvi jedrskega orožja na srednji dolet. In to je že korak k Startu, za katerega se začnejo pogajanja leta 1982 v Ženevi.

Pogajanja se sicer leta 1983 za dve leti prekinijo, ker je ameriški predsednik Reagan napovedal strateški načrt SDI, takojimenovalni »zvezdni ščit«. Čez nekaj let, točneje 1986, pa sam Reagan začne pogajanja za pogodbo Start novega zagona in to na znanem srečanju z Gorbačovem v Reykjaviku. Leto pozneje je dosežen sporazum o odpravi vseh raket srednjega doleta, leta 1989 se sile Nato in Varšavskega pakta dogovarjajo na Dunaju o umiku konvencionalnih sil v Evropi, leta 1990 pa se SZ in ZDA dome-nijo, da bodo omejile kemično orožje (ZDA nato sporočijo, da bodo popolnoma opustile to vrst orožja). Lani pa je prišlo tudi do pomembnega pariškega sporazuma, ki predvideva ustanovitev posebnega sveta za preprečevanje konfliktov v Evropi. Pa smo že v današnjih dneh: 17. julija letos ZDA in SZ sporočijo, da so vsi problemi rešeni in da pod sporazumom Start manjkata le dva podpisa...

Medtem ko četniki ob podpori vojaških enot bombardirajo Osijek Zaradi omahujočega zadržanja v vojni celotno hrvaško vodstvo na odstrelu

ZAGREB — Prav v času, ko so na seji vodstva HDZ — Osijek ostro kritizirali odnos uradnega Zagreba do vojne v vzhodni Slavoniji, se je iz Stare Tenje, kjer je že poldrugi mesec eden izmed četniških štabov, začel pravi bombni napad na Osijek. Vsi prebivalci vzhodnega dela slavonske metropole so noč prebedeli v zakloniščih, kajti po hrvaških virih so teroristom pomagale enote iz osiješke vojašnice, ki so obstreljevale hrvaške položaje v Novi Tenji. Razen velike gmotne škode in hudo ranjene Osiječanke Jasne Čorić ni bilo drugih posledic, toda poveljnik osiješke obrambe opozarja, da je bil to uvod v vsesplošni napad na Osijek.

Branimir Glavaš, ki že od vsega začetka vojne na Slavonski fronti trdi, da iz varnega Zagreba ni mogoče voditi vojaških operacij, je na sinočnjem sestanku imenoval bivšega in sedanjega notranjega ministra Josipa Boljkovca in dr. Onesina Cvitana, predsednika družbenopolitičnega zbora sabora Ivana Vekića in sedanjega obrambne

ga ministra dr. Simeta Đodana za glavne krivce pat pozicije na slavonski fronti. Ker se je sestanka udeležil tudi podpredsednik sabora Vladimir Šeks, ga lahko razumemo kot znak ostrih polemik v vrstah HDZ pred jutrišnjim zasedanjem sabora.

Osiječani očitajo hrvaškemu vodstvu, da je onemogočilo načrte bivšega obrambnega ministra Martina Špeglja za obrambo pred agresijo JA na Slovenijo in potam samo Hrvaško. »Mi smo želeli zatreti terorizem takoj, ko so se pojavile prve barikade, toda Zagreb tega ni dovolil,« pravi Branimir Glavaš, ki je trenutno najbolj popularna osebnost med Hrvatmi vzhodne Slavonije.

Zvedeli smo tudi, da je tako na osiješkem kot današnjem zagrebskem pogovoru v HDZ prišlo tudi do razčiščenja krivde za neustrezno oborožitev hrvaških obrambnih sil. Nihče pa ne

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Zanimanje PSI za dogodke v Sloveniji Kučan pri Craxiju

LJUBLJANA — Predsednik predsedstva Slovenije Milan Kučan, ki se je včeraj mudil na uradnem obisku v Rimu na povabilo generalnega sekretarja italijanske socialistične stranke Bettina Craxija, je za STA povedal, da je poldrugo uro dolgo srečanje potekalo v pristrčnem vzdušju. Craxi se je izkazal za dobrega poznavalca tekoče problematike in izrazil veliko zanimanje za dogodke v Sloveniji in Jugoslaviji. Milan Kučan ga je seznanil z dogajanjem v Sloveniji ob umiku Jugoslovanske armade in z dogodki v zvezi s sejo Predsedstva Jugoslavije v Beogradu. Craxi je

izrazil prepričanje, da obstaja možnost za vključevanje Italije v proces rešitve jugoslovanske krize s posredovanjem Evropske skupnosti in na področju bilateralnih odnosov. Slovenija seveda poudarja potrebo po odpravi gospodarskih ovir oziroma takoimenovanega »vojnege rizika«. Craxi je tudi izrazil pripravljenost za nadaljnjo komunikacijo s Slovenijo in normalizacijo stanja na italijanski vzhodni meji.

Kučan se je srečal tudi z italijanskim ministrom De Michelisom in ga seznanil z dogodki v Sloveniji. (STA)

Sporočilo

S posredovanjem ministra za delo Marinija je bil v torek popoldan podpisan sporazum o novi delovni pogodbi med predstavnikoma novinarjev in založnikov. S tem so se zaključila večmesečna pogajanja, med katerimi je pogosto prihajalo do stavk, ki so bralce občasno prikršale za informacijo. Takoj po doseženem sporazumu je vsekinil stavko, kar je že včeraj omogočilo nekaterim časopisom, da so izšli, pa čeprav v okrnjeni obliki. Na Primorski dnevnik je vest o prekinitvi stavke prišla v poznih popoldanskih urah, zaradi česar iz tehničnih razlogov včeraj Primorskega dnevnika, tako kot nekaterih drugih časopisov, ni bilo v kioskih. Bralcem se zato opravičuje-mo.

UREDNIŠTVO

Po Craxijevi zahtevi, naj predlog KD zamrznejo do konca zakonodajne dobe V ponedeljek vladni vrh o volilni reformi

V Gorici
zaplenili
2,3 kg heroína

□ □ □

Izglasovan Statut
Goriške pokrajine

NA 8. STRANI

RIM — Odločno nasprotovanje tajnika PSI Craxija demokratskemu predlogu o volilni reformi je obrodil sado-ve. V ponedeljek se bodo namreč sestali tajniki strank vladne koalicije in razpravljali o oblikah in možnostih volilne reforme ter skušali najti skupno besedo. Craxi je že v torek na seji strankinega vodstva povedal, da je predlog KD nesprejemljiv in da ga je zato treba »zamrzniti«
do konca mandata. Tajnik KD Forlani je z druge strani izjavil, da njegov predlog ni »mačka v žaklju«
in je zato Craxija povabil, naj sedejo za skupno mizo in dobro proučijo možnosti dogovora.

Na politični sceni je torej od včeraj precej napeto, vlada pa tudi veliko pričakovanje za ponedeljkovo srečanje. Vodstva strank večine se bodo v teh dneh sestala in proučila vsako svojo linijo: danes bo zasedal politični urad KD, socialdemokrati se dogovarjajo za datum sestanka, liberalci in republikanci pa so se omejili na izjave, ki pa se ne oddaljujejo od že stare linije strank. Predlog liberalcev o reviziji člena 138 ustave je bil deležen naklonjenosti socialistov, ni

pa prepričal na primer republikancev. Liberalci sami pa niso zadovoljni s trdo politično linijo KD in PSI. Stranki po njegovem mnenju izrabljata vprašanje ustavne reforme za volilno kampanjo. Republikanci pa so vsekakor mnenja, da bi se morala vladna večina ukvarjati predvsem s tekočimi vprašanji kot sta javna financa in kriminal. Glede volilne reforme pa so republikanci »že jasno in javno povedali, kaj mislijo o sedanji vladni večini«. Jasno je torej, da bo treba za kako pomembnejšo novost počakati prav do ponedeljka.

Razburkane vode pa so te dni tudi v senatu. Minister za odnose s parlamentom Sterpa je namreč dal nalog prefektom, naj senatorje večine in opozicije z brzojavko obvestijo o zasedanju z glasovanjem reforme zakona o zdravstvu. Senatorji so užaljeni, Libertini (komunistična prenova) pa meni, da Spadolinijevo pojasnilo, čes da je Sterpa pač malo pretiraval s pobudo, odločno premalo. Senator mora odstopiti, meni prenovitelj. Zaenkrat pa so načelniki političnih skupin v senatu sklenili, da bodo glasovanje zakona, ki je že nekaj mesecev kamen spotike, prenesli na september.

Evropska trojka prihaja v ponedeljek na ponoven obisk v Jugoslavijo

LJUBLJANA — Hrvaško-srbski spopad, prava vojna, se zaostruje in ji ni videti konca. Vedno bolj se izpostavlja JLA, kot sestavni del srbske agresivne politike. Vojna je vedno ostrejša in vedno bolj nevarna.

Tega se že zaveda Evropa, čeprav je vprašljivo, če pravilno ocenjuje položaj, predvsem pa če so njeni predlogi učinkoviti. V ponedeljek je v Bruslju zasedala dvanajsterica, povabili so poleg Markovića in Lončarja še vseh osem članov zveznega predsedstva, prišla pa sta samo dva: Bogičević in Tupurkovski in sedaj se sprašujejo, kdo je kriv, da ni bilo Slovenca in hrvaškega predsednika predsedstva Mesića. Dvanajsterica je po zapletenih polemikah v bistvu sklenila, da pošlje v Jugoslavijo ponovno znano »trojko«, toda istočasno so tudi govorili o množici (menda vse do petsto) opazovalcev, o skupnih patrolah, ki naj bi jih sestavljali nevtralni opazovalci, predstavniki JLA in hrvaške policije. Seveda pa bi ti lahko samo nadzorovali premirje, ker bi bilo treba prekinitev ognja prej zagotoviti.

To pa naj bi bila naloga famozne »trojke«. Že včeraj so prispeli v Beograd diplomati kot nekaka »predhodnica«, ki naj organizira razgovore, ki naj bi bili v petek v Beogradu, z zvezno vlado in Srbijo, v soboto v Zagrebu s Hrvaško, in v Ljubljani s Slovenijo, v nedeljo pa naj bi na plenarnem zasedanju na Brionih podpisali deklaracijo »Brioni« o miru in rešitvi tega problema. Vse skupaj pa tudi temelji na ustavitvi vseh finančnih pomoči Jugoslaviji, v dejanski zapor finančnega mednarodnega zveznega sistema celotnemu jugoslovanskemu prostoru, o čemer se malo govori, so pa ti posejki učinkoviti. To pa se dela povprek, proti vsem in se ne ločuje krivcev in žrtev, kar gre seveda ponovno v srbsko korist. Nikoli se ne pove ničesar jasno, vedno je govor o dveh straneh, ki sta v spopadu, o etničnih sporih in podobno. JLA pa se skuša izkoristiti kot neutralno silo, kar pa seveda ni. Rezultat je v še hujših napadih srbskih četnikov ob pomoči JLA in vedno večjih delih hrvaške republike, ki so dejansko v rokah srbskih oboroženih sil.

Hrvaška vojna izgublja na bojišču. Število mrtvih hrvaških policistov in pripadnikov Narodne garde narašča, ni nobenih pametnih političnih predlogov, vlada je zmedena in nezaupanje narašča. Vedno več je kritik na vlado, vedno več nereda. Narodna garda je očitno slabo oborožena in še slabše vodena. Upanje, da bi mednarodna pomoč rešila spopad v hrvaško korist je vedno manjše.

V takem položaju se na Hrvaškem krepi dve tendenci. Predvsem proglašiti tudi formalno vojno, mobilizirati prebivalstvo in brezobzirno odgovarjati na napade. Po drugi strani pa pada ugled Tudjmanu, HDZ kot vodilna stranka razpada. O vsem tem je bilo v teh dneh več sestankov in prvič je bila polnopravno vključena opozicija. Danes bo zasedal hrvaški sabor, ki naj imenuje novo vlado nacionalne rešitve, v kateri naj bi bili

tudi najvidnejši predstavniki opozicije in med njimi Ivica Račan in drugi. To pa bi pomenilo po eni strani odločnejše obrambne napore, po drugi pa tudi konkretni predlogi političnega reševanja, ko bi se Hrvaška rešila obtožb ustaštva, ki so sicer predvsem rezultat srbske propagande, toda imajo neko lastno osnovo. S tem bi se spremenili hrvaški politični položaj, utrdila demokracija in ustvarile nove perspektive.

Sporodno s tem se sestaja zvezno predsedstvo v razširjeni obliki, ko so prisotni tudi predstavniki republik in v ožji, ko so prisotni samo člani zveznega predsedstva poleg predstavnikov zvezne vlade. Vsa ta zasedanja so povsem neučinkovita. Srbski tednik »Vreme« je objavil delce neposrednih stenografskih zapisov, iz katerih izhaja, da gre za pravi prepir, besedno vojno in zmerjanje med hrvaškimi in srbskimi predstavniki, da ni nikjer najmanjše možnosti kompromisa. Tukaj pa se ponovno izkaže obstojeca srbska večina, ko so na primer na zadnjem ponedeljkovem zasedanju sklenili ustanoviti komisijo, ki naj ugotovi stanje in izdela konkreten predlog prekinitve ognja. Komisijo vodi črnogorski podpredsednik Kostić, sestavlja JLA, zvezno notranje in zvezno zunanje ministrstvo in torej predsednik in člani, ki so trdno v srbskih rokah in sestavni del napada na Hrvaško. Mesić je v znak protesta zapustil sejo, vendar so jo včeraj pozno popoldne nadaljevali. Morala se bi začeti ob 15. uri, pa so jo odložili na 17. uro. Kučan se je ni udeležil, ker je zanj važnejši rimski razgovor s Craxijem.

Zvezno predsedstvo je povsem neučinkovito, zvezna skupščina se komaj sestaja, JLA postaja vedno bolj neposredno srbska vojska, zvezna vlada postaja samo še finančni servis za samo sebe in za JLA. To sledi iz podatkov, ki jih je včeraj na enem izmed odborov zvezne skupščine povedal guverner Narodne banke Jugoslavije. Zvezna vlada je do 10. junija že vzela iz primarne emisije 23 milijard dinarjev, do septembra pa si bo sposodila še 14 milijard dinarjev. Za polboljšanje likvidnosti poslovnih bank in za odkup pšenice potrebujejo še devet milijard dinarjev. Seveda pa tudi guverner ugotavlja, da tega denarja vlada nikoli ne bo mogla vrniti, ker so usahnili vsi celo primarni viri federacije, kot so carine in davek na promet. Velika večina teh sredstev gre za potrebe armade in za funkcioniranje zvezne birokracije. Ta sredstva pa seveda bremenijo vse državljanke Jugoslavije, ker je taka oblika davčnega pritiska najbolj škodljiva za celotni gospodarski sistem in seveda ogroža dinar.

Ob koncu septembra bodo valutne rezerve v NBJ dosegle 4,6 milijarde dinarjev, naglo se zmanjšujejo, ker ni dohodka in prilivov turizma (računajo maksimalno na 250 milijonov dolarjev), ni več pošiljk jugoslovanskih delavcev v tujini, ni domačih valutnih varčevalcev in seveda ni nobene pomoči iz tujine. B.S.

Peterle na udaru zaradi neučinkovitosti svoje vlade Gospodarske težave utegnejo povzročiti vladi silne težave

LJUBLJANA — Tudi Slovenija je v izredno zaostrenem gospodarskem položaju. Zmagovita vojaška konfrontacija z zvezno armado in bleščeča svetovna promocija Slovenije sta sicer solidna temelja za mednarodno priznanje in tudi za notranje zadovoljstvo državljanov republike, toda prekinili sta počasen, vendar vztrajen premik slovenskega gospodarstva na bolje. V prvih štirih mesecih so bili namreč opazni nekateri bistveni premiki, ki govorijo o reorganizaciji slovenskega gospodarskega sistema in predvsem o večji konkurenčni sposobnosti. Na podlagi tega je prišlo do povečane izvoza, zmanjšanja nelikvidnosti in že tudi do prvih znakov zvišanja realnih dohodkov prebivalstva. Treba je ponovno poudariti, da je to bil šele »trend«, linija gibanja, vendar je bil izredno zanimiv.

Vojna in njene posledice so vse to pretrgale in rezultati so trenutno izredno zaskrbljujoči. Gospodarska zbornica Slovenije je v tej zvezi ugotovila, da je bila ob polletju industrijska proizvodnja za 20 % nižja kot v istem razdobju 1989. Število brezposelnih je doseglo 70.000, junija so za beležili izreden padec menjave s tujino, drastično so se zmanjšala plačila iz drugih republik, še zlasti iz Srbije.

Trenutno so tri vprašanja tiste kritične točke, ki lahko v prihodnjih mesecih pahnejo ves slovenski gospodarski sistem v razsulo. Predvsem so ekonomski odnosi s tujino na kritični točki. Dejansko so ustavljene vse kreditne linije z vsemi tujimi državami, tudi z Italijo in Avstrijo, kar seveda izvira iz negotovitosti političnega položaja, toda ne gre samo za to. Logično je, da so zasebne banke in zasebni bančni sistemi nezaupljivi toda ustvarjena so jamstva in gospodarski stiki tudi z državnimi organizmi. Veliko je verbalne podpore slovenski demokraciji, v gospodarski stvarnosti pa se dogaja nekaj povsem nasprotnega, ko se dejansko skuša zadušiti samostojna Slovenija in njena prizadevanja. Tudi zato je sedaj toliko potovanj v tujino, razgovorov na višjih ravneh, da bi v temeljih spremenili odnose. Očitno je namreč, da bi gospodarski propad Slovenije pomenil konec vseh prizadevanj za razrešitev jugoslovanske krize na miren in demokratičen način, saj bi se dejansko dalo prav vojaškim avanturam in agresivni srbski politiki napadov vojske.

S tem je povezan izpad gospodarskih vezi z vsemi drugimi jugoslovanskimi republikami. Dejansko je ustavljen celoten promet, in to iz različnih razlogov. V primeru Hrvaške gre zgolj za problem plačevanja. Hrvaška nima sredstev in njena podjetja ne plačujejo naročenega. Pri Srbiji in njenih satelitih pa so stvari zelo zapletene. Nekatera srbska podjetja skušajo na vsak način ohraniti obstoječe vezi, redno plačujejo, kar naroka. Toda srbske banke in vlada ustavljajo plačila.

Poseben problem so plenitve slovenskega premoženja, celotnih gospodarskih sistemov, podružnic in slovenskih podjetij v Srbiji in v posameznih delih Bosne. Vse to ima neposredne posledice, saj gre za velike zneske in obsežno gospodarsko škodo, toda hkrati spodbuja vse pravne odnose in možnosti za sodelovanje v prihodnosti.

V tem izredno kriznem gospodarskem trenutku leti na vlado in še zlasti na njen gospodarski del vrsta kritik. O njih se je že izrekla združena opozicija, ki je formalno predložila svoje

predloge. Take kritike je izrekla Slovenska gospodarska zbornica, pojavljajo se v javnem življenju in slovenskem tisku.

Do najostrejših polemik pa je prišlo znotraj Demosa, kot še vedno obstoječega formalnega organizma, ki povezuje šest vladnih strank. Pretekli četrtek je obrambni minister Janez Janša kot predsednik Slovenske demokratične zveze izredno ostro napadel predsednika vlade demokristjana Lojzeta Peterleta, češ da so prav »njegovi« gospodarski deli vlade nesposobni in skrivni za kritično gospodarsko stanje. Nedvomno je treba ugotoviti, da so bili ministri laičnega dela iz vrst Slovenske demokratične zveze (Janša, Bavčar, Rupel, Kacin) sposobni in »državotvorni«, medtem ko kaj takega o katoliških gospodarskih ministrih, Peterletu blizu, ni mogoče reči, čeprav je treba še dodati, da imajo opraviti s skoraj neuresničljivimi nalogami.

Janša je tokrat predlagal zamenjavo mandatarja Peterleta z ministrom Bavčarjem, Peterle pa naj bi postal predsednik skupščine namesto Bučarja, ki bo ustavni sodnik Slovenije. Novi mandat za sestavo vlade naj bi zbral številčno ožjo skupino, devet do šestnajst ministrov, ki naj bi bila sestavljena po kriteriju učinkovitosti. Prisotni naj bi bili torej tudi strokovnjaki.

Na temelju tega so se razvzele živahne debate, ki so se deloma že sprevrgle v pravcat prepir med strankami koalicijske.

Prišlo je tudi do kompromisnih predlogov, po katerih naj bi postal podpredsednik Jože Pučnik, zamenjali naj bi samo nekatere, manj učinkovite ministre in podobno. Končalo pa se je s pat pozicijo, ko so imenovali štiričlansko komisijo; v njej so: Peterle, Bučar in še nekateri. Ta komisija naj bi pripravila predlog.

Minister Janša nam je včeraj zagotovil, da problem ni rešen, da je po njegovem mnenju znotraj Demosa in torej šestih vladajočih strank, mogoče obnoviti vlado, ki bo ožja in učinkovita. To vprašanje bodo sedaj nekoliko zamrzili, toda septembra, skrajni rok pa je konec moratorija, bo ponovno na dnevnem redu.

Očitno so zadeve globlje in ne gre za samo preprosto spreminjanje odnosov v Demosu ali celo za zamenjavo nekaterih ministrov. V bistvu gre za dva gospodarska in hkrati politična koncepta. Nekdanji podpredsednik vlade Mencinger, socialdemokrat, je predlagal »mehko« varianto lastninjenja, sedaj pa je mnenja, da je sploh treba opustiti obširne in globalne sis-

temske gospodarske zakone, ker je gospodarstvo v takih težavah, da je treba ohranjati vse, kar obstaja. To je tudi linija, ki skuša obnavljati in ohranjati vse gospodarske vezi z drugimi republikami in na podlagi tega, ko je Slovenija nekak zglod območja miru ter predlogov za sodelovanje, iskati zveze in gospodarsko pomoč na Zahodu. Vse to pomeni nič denacionalizacije nobenega lova na bivše »rdeče« direktorje, izkoriščanje sposobnih, kjer so.

Na drugi strani pa je katoliški in bolj »revanšistični« del vlade mnenja, da je treba prav v teh razmerah izvesti denacionalizacijo, spremembo lastninskega sistema, toda zelo malo je učinkovit pri reševanju konkretnih težav, zlasti velikih gospodarskih sistemov.

Malo je verjetno, da se bosta ta dva bistvena koncepta lahko mirno obdržala skupaj v slovenski družbi in vladi, zato je spopad neizogiben. Vprašanje je samo, kdaj in kako.

Pred Slovenijo so trije izredno napeti in nevarni meseci moratorija, pogajanj, mednarodnih konfrontacij. V takih okoliščinah so vladne krize škodljive in praktično nemogoče.

Predvsem številčno. V koalicijski Demosa je šest strank, toda katoliški del predstavlja v njej skoraj polovico, v celotnem parlamentu pa dobro četrtino vseh glasov in z njimi tudi poslancev. Ni si mogoče predstavljati koalicije, iz katere bi izključili demokristjane, jim zmanjšali težo ali jih uzačili. To bi bilo možno samo tako, da se v vladi okrepi laični del, kar pa pomeni sodelovanje liberalcev in demokratov, in ker bi to številčno ne zadostovalo, tudi Ribičevih prenoviteljev. To pa je že povsem novo razmerje sil in nova koalicija iz sedanjega desnega centra bi se spremenila v levi center. Malo je verjetno, da je kaj takega takoj mogoče. Zelo verjetno pa je, da bodo potrebne nove volitve in z njimi nova razmerja sil v slovenskem političnem življenju.

Poleg tega je treba še poudariti, da je bil slovenski razčlenjeni politični sistem - ko ni imel nihče preveč oblasti, ko dela učinkovito in dinamično predsedstvo z levim predznakom, pa zapletena in polemična skupščina in vlada z demokristjanskim liderjem - v najhujših preizkušnjah izredno učinkovit. Primerjava s Tudjmanovim enotnim in popolnim razsulo je več kot zgovorna. V prihodnjih treh mesecih bo najbrž tudi iz političnih in drugih potreb ostalo razmerje sil nespremenjeno in sodelovanje vseh slovenskih političnih dejavnikov še nadalje plodno.

BOGO SAMS

Pismo gospodu Matjažu Šinkovcu o nevtralnosti Primorskega dnevnika

Spoštovani gospod Matjaž Šinkovec
Predsednik komisije za mednarodne odnose
Skupščine Republike Slovenije

Na seji skupščinske komisije za informiranje z dne 26. julija ste dali izjavo, ki za naš dnevnik ne zveni samo paradoksalno, ampak glede na dramatičnost minulih vojnih dogodkov v Sloveniji, tudi žaljivo. Slovenec je namreč v soboto, 27. julija, poročal, da ste pisane Primorskega dnevnika opredelili kot »nevtralistično«.

Ne vemo, na kakšni podlagi ste si ustvarili to mnenje, v dokaz, da je popolnoma napačno, pa vam pošiljam izvide Primorskega dnevnika iz vojnih dni v Sloveniji. Pričakujemo, da boste na podlagi neposrednega preverjanja svojo oceno popravili in to tudi javno povedali.

Glavni urednik
Dušan Udovič
V vednost: Ministrstvu za informiranje R Slovenije
Jelku Kacinu

Od 16. septembra prosta cena bencina

RIM — Od 16. septembra, in ne 16. avgusta, kot je bilo prvotno napovedano, bo stopil v veljavo ukrep o liberalizaciji cene bencina. Ukrep, ki ga je odobril medministrski svet za gospodarsko načrtovanje (CIPE), bo med drugim omogočil posameznim naftnim družbam, da same določijo ceno bencina in plinskega olja za ogrevanje in vozila ter utekočinjeni plin za gospodinjstva. Cene, katerih meje je sinoči določil medministrski odbor za cene (CIP), bodo proizvajalci sporočili pristojnim ministrskim oblastem. V primeru neupravičenih podražitev, ki vsekakor ne bodo smele presegati inflacijske meje, bo CIP ustrežno ukrepal. Za nekatere tako imenovane manjše naftne derivate bo ukrep začel veljati takoj, to pa pomeni, da CIPE ne bo več upravljal cen, temveč jih bo samo nadzoroval. 30 aprila 1993, ko bo prišlo do ukinitve mej med državami Evropske gospodarske skupnosti, se bo ta režim razširil tudi na bencin in druge pomembnejše naftne derivate.

Ukrep CIPE vsebuje poleg sprostitev cen tudi vrsto drugih novih normativov. Prosta cena za plinsko olje za ogrevanje bo na primer veljala le za količine, ki ne presegajo pet tisoč litrov (približno kolikor je potrebnih za oskrbo majhnega stanovanjskega bloka) ter za oskrbo zasebnih hiš. Naftne družbe bodo lahko prilagajale svoje cene na podlagi povpraševanja in cen na glavnih naftnih tržiščih, predvsem v Rotterdamu na Nizozemskem. Lastniki in upravitelji bencinskih črpalk bodo morali upoštevati iste kriterije kot ostali trgovci, poleg bencina in drugih naftnih derivatov pa bodo lahko prodajali tudi proizvode za potrebe avtomobilistov. Ukrep CIPE predvideva tudi ustrežnejšo racionalizacijo urnikov obratovanja bencinskih črpalk.

● V Moskvi podpisali START

NADALJEVANJE S 1. STRANI
namreč predsednika govorila tudi o gospodarskem sodelovanju in o vzpostavljanju miru na najbolj »vročih« območjih, kot sta trenutno Jugoslavija in Bližnji vzhod. Bush in Gorbačov sta tudi glede teh vprašanj prišla do skupnega dogovora, tako da sta na tiskovni konferenci po podpisu sporazuma predstavila skupno izjavo.

Dramatičnemu razvoju dogodkov v Jugoslaviji sledita SZ in ZDA z veliko zaskrbljenostjo, piše v izjavi o Jugoslaviji. Državi obsojata rabo nasilja kot sredstva za reševanje političnih sporov in pozivata vse strani k spoštovanju sporazuma o prekinitvi ognja. Ocenjujeta nadalje, da morajo rešitev problemov najti narodi Jugoslavije sami in to na osnovi demokratičnih načel, mirovnih pogajanj in konstruktivnega dialoga. ZDA in SZ podpirajo mednarodne napore in še posebno pobude EGS za rešitev jugoslovanske krize v duhu helsinkijske listine, piše na koncu skupne izjave.

V zvezi z žarišči napetosti na Bližnjem vzhodu pa so tako ZDA kot SZ prepričane, da je mogoče tudi na tem področju priti do mirne rešitve, ki prav tako ne more biti vsiljena. Predsednika sta se domenila, da se bosta z najboljšo voljo zavzela, da bi do oktobra prišlo do mirovne konference za Bližnji vzhod in prav v tem smislu je Bush potrdil, da bo državni sekretar

Baker že danes odpotoval na Bližnji vzhod. O tem, ali se bo tja odpravil tudi njegov sovjetski kolega Besmer-tnih, pa se včeraj ni izvedelo.

Kot rečeno, pa so »zgodovinskosti« včerajšnjega vrha prispevali tudi pogovori o gospodarskem sodelovanju, kar je za hudo gospodarsko krizo, ki jo Sovjetska zveza preživlja, še najbolj pozitivna nota. Tudi o tem sta predsednika spregovorila na tiskovni konferenci. Gorbačov je še posebno omenil sodelovanje pri izboljšanju sistema prehrane, Bush pa je zaustavil pri povečanju investicij ameriških zasebnikov na področju joint-ventures in drugih oblik kooperacije. Sicer pa so izbrali o sodelovanju s SZ člani sedmednevice že sprejeli na nedavnem srečanju v Londonu in prav to je Gorbačov včeraj tudi poudaril: »Nadaljevali smo in bomo, kar smo začeli v Londonu«.

Nobenega dvoma ni, da je bilo Gorbačovu včerajšnje srečanje v posebno zadoščenje, saj mu je Bush dal otipljivo pomoč pri utrjevanju preestrojke, ki se v domovini sooča z veliko večjimi težavami kot v tujini. In prav sovjetsko-ameriški pogovori in dogovori so prestižno priznanje Gorbačovovega zavzemanja, da bi sovjetsko togo gospodarstvo vpeljal na prosto tržišče, centralistično družbo pa prepočil z demokracijo. Kot dokazujejo krvavi dogodki v Litvi in drugod v SZ, pa nova pot marsikoga ne zadovoljuje.

● Vodstvo na odstrelu

NADALJEVANJE S 1. STRANI
govori o bržkone najbolj tragični podobi Tudjmanove Hrvaške, to je o 20.000 do 30.000 izgnancih z nacionalno mešanega območja Hrvaške, ki je v zadnjih dneh postalo prav-zaprav čisto srbska pokrajina. Banijo in Kordun so razen redkih izjem zapustili vsi Hrvati ne glede na starost in ne glede na to, da so mnogi ostali brez domov, gospodarskih poslopij in tudi najbližjih.

V takih okoliščinah so Banski dvori stavili zadnji dinar na politično avtonomijo, ki jo sedaj ponujajo hrvaškim Srbom, to pa je celo več kot so hrvaški Srbi na začetku oborožene vstaje zahtevali. Po konceptu, ki so ga sprejeli na včerajšnjem sestanku predstavnikov vseh političnih strank razen SDS in predsedstva sabora, naj bi politična avtonomija Srbov na Hrvaškem vključevala vse, razen pravice do odcepitve od Hrvaške in priključitve k Srbiji. Vprašanje pa je, ali ni ta ponudba prišla prepozno. Toda vse kaže, da se lahko Tudjmanov režim reši samo s trajnim sporazumom s hrvaškimi Srbi o sožitju obeh narodov na Hrvaškem. Uporniki medtem hitijo, da bi utrdili dosežane uspehe z novimi, ki so se zaustavile tik pres Siskom. Toda tu je prva obrambna črta Zagreba z močnimi policijskimi silami in vojaiki nacionalne garde.

O usklajenih akcijah teroristov in vojske pričajo tudi današnji propagandni poskusi srbske strani v Vinkovcih s pisnimi pozivi prebivalcem, predvsem Hrvatom, naj se uprejo hadezejevski oblasti. Razen tega pa so opazili, da se priprave v uporniške Mirkovce z vojaškimi tovnjaki prideljajo novo orožje, iz vasi pa so nato odpeljali letošnji pridelek pšenice. Novi premiki vojske iz vzhodne Slavonije v njeno notranjost, prekinitev železniškega prometa med Hrvaško in Srbijo ter rečnega prometa po Donavi, kjer so že od začetka julija na preži vojaški čolni in ladje, s katerih že nekajkrat obstreljevali hrvaške vasi ali položaje hrvaških nacionalistov in gardistov, napovedujejo nove stopnje zaostrovanja in sspadov na slavonski fronti. (pp)

Na zadnji seji IO Slovenske kulturno gospodarske zveze

Pozitivna ocena o podpori za manjšinske ustanove

Izvršni odbor Slovenske kulturno gospodarske zveze je na zadnji seji dobesedno del pozornosti namenil oceni pravnih izglasovanega državnega zakona, ki predvideva finančne prispevke za pomembne slovenske kulturne ustanove in druge dejavnosti.

Ukrep je bil ocenjen kot dejanje stvarne dobre volje, da se v praksi začnejo uresničevati obveze do slovenske narodnostne skupnosti, ki se je, posebno kar se tiče pomembnih kulturnih ustanov, znašla v hudih težavah. Zakon je torej pomemben korak naprej in bo omogočil delno premostitev finančnih zagat, zaradi katerih je bila nekaterim ustanovam celo ogrožena eksistenca. Obenem je bilo poudarjeno, da položaj Slovencev v Italiji s tem še ni rešen in omenjenega zakona nikakor ni mogoče šteti kot nadomestilo za zaščiti zakon, ki ga mora s pospešenim ritmom sprejeti parlament. V tem smislu so bile izjave novega poročevalca v senatni komisiji Cabrasa ocenjene kot spodbudne in resnično je želeli, da ne bi vse, tako kot že tolikokrat, ostalo le pri besedah.

Tako kot je izglasovani državni zakon sad razumevanja državljanov, predvsem pa skupnega prizadevanja vseh komponent Slovencev in slovenskih državljanov izvoljenih predstavnikov, je treba skupna prizadevanja negovati in še okrepiti tudi v zvezi z zaščitnim zakonom, da bo sprejet čimprej in na taki ravni da bo za našo skupnost sprejemljiv.

Izvršni odbor je izrazil potrebo, da se sredstva iz državnega zakona uporabijo dosledno s

sprejeto obvezo o dogovoru s predstavniki manjšine, pri čemer gre upoštevati dejanske potrebe in prednostne izbire za dejavnosti, ki so prispevkov najbolj potrebne. Javna uprava naj pri tem ohranja pozornost do vseh organizacij in društev, ki prejemajo prispevke po rednem normativu, saj gre državljanom zakonolomno kot izreden ukrep. Pomembno je tudi dejstvo, da zakon dodeljuje podporo dvojezičnemu šolskemu centru v videmski pokrajini, čemur so nekatere politične sile spočetka nasprotovale. Da je bila odobritev zakona mogoča gre zaslugi tudi slovenskima parlamentarcema, ki sta nekaj let skrbela za to, da je bilo v državnem proračunu poskrbljeno za finančno kritje.

Člani izvršnega odbora so se v razpravi tudi zavzeli za to, da se Zvezi slovenskih kulturnih društev, tako kot drugim sorodnim organizacijam prizna status pomembne kulturne ustanove.

V nadaljevanju razprave je bilo pozitivno ocenjeno delo skupnega solidarnostnega odbora za pomoč Sloveniji, ki se bo tako na Tržaškem kot na Goriškem nadaljevalo z različnimi pobudami in nabiralno akcijo. Pozornost je bila namenjena tudi pripravi na občni zbor SKGZ, ki bo predvidoma ob koncu leta, dotlej pa bo potrebno uresničiti mnoge obveze, ki so izšle v tekoči mandatni dobi iz posvetov in programske konference. Zlasti velja v tem smislu posvetiti največjo pozornost predlogom o učinkovitejši organizaciji.

Slovenska delegacija v gosteh pri videmski Pokrajini in nadškofu

Načelovala sta ji Ciril Zlobec in Jelko Kacin

VIDEM — Slovenska delegacija, ki sta jo vodila član predsedstva Republike Slovenije Ciril Zlobec ter minister za informiranje Jelko Kacin in v kateri so bili predstavniki občinskih skupščin iz mejnega pasu ter generalni jugoslovanski konzul v Trstu Jože Sušmelj, je obiskala videmsko Pokrajino in videmskega nadškofa Alfreda Battistija.

Na sedežu Pokrajine so slovenske goste sprejeli člani pokrajinske uprave, predsedniki gorskih skupnosti za Nediško, Kanalsko in Tersko dolino, župani obmejnih občin ter predstavniki slovenskih organizacij na Videmskem.

Uvodoma je predsednik Pokrajine Videm Tiziano Venier podčrtal prizadevanje Dežele Furlanije-Juljske krajine v pomoč sosednji republiki ter naglasil željo, da bi se jugoslovanski vprašanje rešilo na miren način. O prizadevanjih Slovenije na osamosvojitveni poti in o odnosih do ostalih republik v Jugoslaviji je spregovoril Ciril Zlobec, ki je omenil skrb slovenskega političnega vrha, da bi našel pot mirnega reševanja zapletenega jugoslovanskega vprašanja. Danes je že jasno, da je slovenska pot usmerjena v osamosvojitve in demokratizacijo. V tem prizadevanju pa čaka dvomilijonsko državo velika preizkušnja, predvsem v premagovanju gospodarskih težav. Jelko Kacin si je za oris položaja izposodil gledališki žargon in dejal, da je bila v začetku povojnega obdobja veselica, sledila je komedija in nato tragedija. Kakšna gledališka zvrst se bo v prihodnjem pisala Sloveniji, pa je težko napovedati.

Videmski nadškof Alfredo Battisti je slovenski delegaciji izrekel vso podporo v prizadevanju za osamosvojitve, ki mora biti pravica slehernega naroda. Ob tem je omenil, da so skupaj s škofoma iz Gorice in Trsta, takoj po vojaški agresiji, zaprosili samega papeža za posredovanje ter sprožili vrsto pobud v pomoč slovenskemu narodu.

Dr. Matjaž Kmecl na Komlju

»Slovenci bodo že znali poskrbeti zase«

CELOVEC — Pliberški področni odbor Zveze koroških partizanov je skupaj z Zvezo slovenskih izseljencev in SPD Edinost že dvanaestič priredil spominski pohod na Komelj v spomin na 12 pobitih partizanov Domnove čete. Na svečanosti pred spomenikom padlim je bil spregovoril član predsedstva Republike Slovenije dr. Matjaž Kmecl. Uvodoma je poudaril prispevek koroških partizanov k zlatu nacifašizma: »Slo je za odločitev, kakšna bo Evropa prihodnosti: ali Evropa nasilja, totalitarizma, ali Evropa razpleta, demokracije, svobode. Slovenski narod je bil pri tem odločanju na pravi strani.« Nato pa: »To je znano, očitno pa je treba marsikaterim ušesom kar naprej ponavljati: nas Slovencev ni požrl ne tretji rajh in nas ne bo ne četrti ne noben rajh. Četrti, če že zaradi česa drugega ne, že zato ne, ker nova Evropa ne bo rajhovska Evropa. Resnična renesansa Evrope je mogoča samo iz njene velike intelektualne, ustvarjalne, s tem pa tudi nacionalne in civilizacijske raznoterosti. To ne bo Evropa po generalskih predstavah in s tankovsko enotnostjo. To bo Evropa stotere ustvarjalne energije, ali pa se bo zamočvirila v provinco vzhodnoazijskega ali ameriškega megabloka. Takšna Evropa stoterih izbir in možnosti je bila namreč skozi dva tisoč let ustvarjalno gibalno sveta. To je njena velika možnost. Slovenci, s svojo zgodovinsko izkušnjo, imamo v takšno Evropo kaj prispevati, in smo vanjo zadnjih 70, 100, 200 let tudi zelo veliko prispevali. Sami ste videli, koliko časti, ponosa in poguma ta naš narod tudi zmore (...) Narodu, ki hoče biti svoboden, svobode ni mogoče vzeti. Koliko solidarnosti je v njem, koliko jo je v bistvu v vseh delih tega naroda čez mejo (...) Takšnega naroda, kakršen se je pokazal v teh dneh, ni mogoče uničiti in izbrisati njegove kulture, njegove civilizacije.«

SSk o prispevkih našim ustanovam

TRST — Državno tajništvo SSK označuje v tiskovnem sporočilu novi državni zakon, ki uresničuje določila 14. člena zakona o mejnih območjih glede finančnih prispevkov za kulturne in umetniške potrebe Slovencev v Italiji, kot izredno pomemben prispevek k ohranjanju in krepljenju slovenske kulturne in prosvetne prisotnosti v FJK. Zastopniki, triletni ukrep pa le delno nadomešča trajnejše oblike zaščitnih določil, zato je nujno, da parlament čimprej odobri pravičen zaščitni zakon. Besedilo zakona bi se dalo še dopolniti, a z bistvenim doprinosom posvetovalne komisije, ki jo zakon ustanavlja, bo mogoče v bodoče še prilagoditi finančne ukrepe dejanskim potrebam. Zasluga za hitro odobritev besedila gre poročevalcu Brezigarju in predsedniku Dežele Biasuttiju. »Velikega pomena je izrecno priznanje nekaterim osrednjim kulturnim ustanovam: v naši narodnostni skupnosti je dozorela usmeritev, da morajo biti te ustanove izraz celotne zamejske skupnosti in njene pluralistične razčlenjenosti, zato SSK z zadovoljstvom jemlje na znanje izjavo predsednika SKGZ Klavdija Palčiča, da morajo biti kulturne ustanove najboljše izraz skupnega interesa vseh Slovencev v Italiji, in njegovo zagotovilo, da priznanje in z njim možnosti, ki so jih pridobile ustanove, o katerih zakon izrecno govori, obvezujejo celotno slovensko zamejsko skupnost, da bodo pri samostojnem delovanju teh ustanov omogočena in upoštevana načela strokovnosti, kakovosti in skupnih interesov narodnostne skupnosti.«

Prodoren uspeh Mittelfesta

Čedad njegovo pravo mesto

ČEDAD — S ponedeljkovimi predstavami na odprtem in nočnim ognjemotom se je končal prvi Mittelfest, srednjeevropski festival kulture, ki je za 10 dni postavil Čedad v središče dogajanja. Ocena prireditve je lahko samo ena: odlična. To misel so izrazili vsi, organizatorji, nastopajoče skupine, upravitelji, sredstva obveščanja in zlasti občinstvo - najpomembnejši sodnik. In prav njemu gre izreči posebno pohvalo, saj je »preplavilo« prireditvene prostore, tako da so za nekatere predstave (vsega skupaj 40) imeli težave, ker je povpraševanje preseglo razpoložljivost mest. Ob tako prodornem uspehu je jasno, da si je Čedad zaslužil organizacijo Mittelfesta tudi za naprej. Prilagodilni signal je prišel iz Dubrovnika, kjer so zasedali člani Pentagonale oziroma Heksagonale s pristopom Poljske.

Največ zaslug za uspeh festivala ima umetniški vodja Giorgio Pressburger, ki je znal sestaviti takšen spored, ki je imel kakovostni vsebinski nabor in sprožil veliko zanimanje med občinstvom. »Mittelfest je presegel najbolj rožnato pričakovanje«, je dejal novinarjem Pressburger. »Mittelfest je zame predstavil nekaj več kot umetniški pristop pri sestavljanju sporeda in njegove realizacije. Predstavljal je mojo osebnost, težavnost te Srednje Evrope, ki stopa na

pot svobode in demokracije. Uspeh Festivala je zacelil marsikatero rano, ki je bila v meni in v samih narodih tega dela Stare celine.«

Organizacijski vodja Mittelfesta Cesare Tomasetti, italijanski kulturni predstavnik Heksagonale, je potrdil dubrovniški sklep, da bo festival ostal v Čedadu kljub pritiskom nekaterih večjih središč, ki bi si spriču uspeha rada zagotovila organizacijo. Čedad zaradi svojih arhitektonskih in urbanističnih posebnosti, svoje velike gostoljubnosti, svoje središčne vloge v deželi in tudi kot stičišče slovenske, italijanske in furlanske kulture si je zaslužil Mittelfest in si ga zasluži tudi v bodoče. Z njim pa si posebno pozornost zasluži vse območje Nediških dolin. Mittelfestacija je izpostavila samo Čedad, pozabilo se je na okolico. To je tudi eden od elementov razmisleka ob pripravi na naslednjo izvedbo.

Ob robu Mittelfesta pa bi radi podčrtali še nekaj, kar se nas tiče neposredno. Če je res, da je na festivalu bila odsotna furlanska kultura, tudi slovenska ni bistveno zblestela. Predstavile so se skupine iz drugih jugoslovanskih republik, ki so sicer žele veliko odobravanje. Na nas pa je, da bo na naslednji izvedbi Mittelfesta slovenska prisotnost primernejša. R. P.

POMOČ SLOVENIJI

V sodelovanju s slovenskimi denarnimi zavodi v Italiji in tremi državnimi bankami se nadaljuje akcija POMOČ SLOVENIJI '91. Sredstva bodo po sklepu solidarnostnega odbora namenjena ublažitvi posledic vojne v Sloveniji.

Tekoči računi pri slovenskih denarnih zavodih:

- TRŽAŠKA KREDITNA BANKA (Sedež Trst, Agencija Domjo, Agencija Rojan) — 01.6560/54
- HRANILNICA IN POSOJILNICA OPČINE — 9626
- HRANILNICA IN POSOJILNICA NABREŽINA (Sedež Nabrežina, Filiala Sesljan) — 65283-1
- KMEČKA BANKA GORICA (Sedež Gorica, Filiala Krmin) — 61001
- HRANILNICA IN POSOJILNICA DOBERDOB — 1720
- HRANILNICA IN POSOJILNICA SOVODNJE — 23/7
- TRŽAŠKA KREDITNA BANKA - Filiala Čedad — 02.200/89

Dodatne številke tekočih računov:

- CASSA DI RISPARMIO DI TRIESTE — 42568/5
- CASSA DI RISPARMIO DI GORIZIA — 13160/1
- BANCA POPOLARE UDINESE — 6986

Sedež solidarnostnega odbora Slovencev v Italiji odgovarja na telefonsko številko SKGZ: 368094; fax 368158.

V dimu umrla tudi njegova pomočnica Rosa Cipriani

Umor župnika Comellija je še zmerom nepojasnjen

VIDEM — Zagonetna smrt 78-letnega župnika iz Chiavrisa Leandra Comellija in njegove hišne pomočnice, 69-letne Rose Cipriani, je ostala globoko vtisnjena v videmski javnosti, ki se sprašuje, kdo je podtaknil požar v župnišču, ki je zahteval njuno smrt. Do umora je prišlo v noči na ponedeljek. Mlada orožnika, ki sta se vračala s plesišča, sta opazila dim, ki je uhaljal iz župnišča. Obvestila sta gasilce in policijo, ki so v zgornjih prostorih stavbe našli Comellija in Ciprianijo v nezvesti. Kljub takojšnemu posegu zdravniškega osebja župniku in hišni pomočnici ni bilo moč pomagati: umrla sta zaradi zadušitve. Delo preiskovalcev je usmerjeno v nekatere kroge videmskega podzemlja, da bi našli kakšne elemente, ki bi pomagali izslediti krivca oz. krivce umora. Na podlagi dosedanjih elementov je jasno, da so neznanci prišli v župnišče, potem ko so vlomili vhodna vrata. Po vsej verjetnosti je bil njihov namen kraja, saj je iz župnijske blagajne zmanjkalo sto tisoč lir. Kaj se je potem zgodilo, lahko samo domnevamo. Obstaja možnost, da je priletni župnik zasledil nepridiprave, ki so ga onesposobili z udarcem v glavo in podtaknili ogenj, da bi izbrisali vsako sled za seboj. Preiskovalci pa iščejo tudi v druge smeri. Na podlagi nekaterih še nepreverjenih pričevanj, naj bi neznanci, člani fantomatične satanske sekte, nekaj dni pred nesrečo, pustili pred župniščem letake, s katerimi so župniku zagrozili s smrtjo. (R. P.)

publiet Srl

TRST - Ul. dei Montecchi 6
Št. IVA: 00790050322

BILANCA 31. DECEMBRA 1990

PREMOŽENJSKO STANJE

AKTIVA	V LIRAH	PASIVA	V LIRAH
Blagajna	8.906.990	Družbena glavnica	30.000.000
Banke	91.829.056	Razni ōpniki	680.142.525
Razni dolžniki	606.256.367	Sklad odpisov	5.989.941
Imobilizacije	20.084.700	Poslovni dobiček	11.035.647
SKUPAJ	727.077.113	SKUPAJ	727.077.113

RAČUN ZGUBE IN DOBIČKA

DOHODKI	STROŠKI		
Prodaja oglasnega prostora	Nakup oglasnega prostora	447.888.073	
Aktivne bančne obresti	Stroški komerciale in osebja	170.984.535	
Razni dohodki	Pasivne bančne obresti	677.024	
	Davki in takse	14.117.000	
	Knjigovodski odpisi	3.627.657	
	Predvidena izguba na kreditih	2.271.284	
	Splošni stroški	74.254.168	
	Poslovni dobiček	11.035.647	
SKUPAJ	724.855.388	SKUPAJ	724.855.388

PRILOGA 2

Od 1.10.1990 je Publiet Srl edini zastopnik oglaševanja v PRIMORSKEM DNEVNIKU z območja Furlanije-Juljske krajine.

Pogodba z založnikom ne predvideva zajamčenega minuma.

Prodaja oglasnega prostora za PRIMORSKI DNEVNIK je znašala Lir 300.689.809 (od tega javnim ustanovam Lir 17.317.150), nakupi pa Lir 194.871.501.

Način plačila založniku: 90 dni d.f.

Način vnovčenja prodaje: direktna nakazila v 30, 60 dneh oz. potom bančne pobtnice.

S ponedeljkevega ustanovnega zborovanja vpisanih občanov Občina Dolina bo kmalu razpolagala s prostovoljno ekipo civilne zaščite

V ponedeljek zvečer je bilo v mali dvorani gledališča France Prešeren v Boljuncu ustanovno zborovanje vseh vpisanih v seznam prostovoljcev Občine Dolina. Srečanje je ob prisotnosti pristojnih občinskih odbornikov in tehnikov vodil župan Marino Pečenik, strokovno pa je o vlogi civilne zaščite spregovoril deželni funkcionar prof. Reiter. Ob tem gre poudariti, da je v dolinski občini že dolgo let prisotno društvo prostovoljnih gasilcev Breg: to organizacijo, ki že po svojih namenih sodi v širši pojem civilne zaščite, bo sedaj dopolnila občinska organizirana mreža prostovoljcev, ki so se v prejšnjih dneh, po predhodnem obvestilu javnosti, vpisali v seznam civilne zaščite. Ponedeljkovo zborovanje doslej vpisanih občanov (seznam pa je še odprt) je bilo predvsem formalnega značaja, z namenom, da Občina zadosti zakonskim navodilom, tudi na osnovi decembrske deželne okrožnice. Za občinsko ekipo civilne zaščite odgovarja župan ali v njegovem imenu pooblaščen odbornik, ob odobritvi občinskega sveta pa bo skupina po zakonskih določilih vpisana tudi na deželni seznam civilne zaščite.

Uvodoma je dolinski župan predstavil splošne obrise te pomembne pobude, s katero se bosta na občinski ravni ukvarjala odbornik za urbanistiko Franco Crevatin in podžupan Dionisio Gherbassi. Pečenik je omenil tudi deželni prispevek, ki je bil Občini dodeljen za leto 1990 in je namenjen nakupu oblačil, raznega orodja in generatorja. Prispevek naj bi predvidoma omogočil nakup osnovne opreme. Letos pa je Občina vložila prošnjo za nakup večnamenskega vozila. (V ponedeljek so nekateri poklicni gasilci iz Kopra prisotnim prikazali delovanje podobnega vozila za gašenje požarov v naravnem okolju.)

Primeroma strokovnejši je bil nastop prof. Reiterja, ki je kot funk-

cionar na ravni deželne civilne zaščite odgovoren za območje tržaške in goriške pokrajine. Prisotnim je predstavil več vidikov civilne zaščite, tako z vsebinskega kot s praktično-birokratskega zornega kota. Prostovoljec ima pravico do posebnega zavarovanja pred nesrečami med opravljanjem svoje dolžnosti. Po določenem birokratskem postopku predvideva zakon tudi denarno povračilo delodajalcu za delovni čas, med katerim je prostovoljec opravljeno od-soten zaradi nujnega posega. Sicer velja to le v odvisnem delovnem odnosu, zakon namreč še ne predvideva odškodnine za obrtnike. Deželni funkcionar je posebej obravnaval sodelovalniške odnose oziroma pristojnosti v okviru organizacij civilne zaščite, ki se na državni in deželni ravni po

osnovnih smotrih ne razlikujejo. Ob tem je poudaril, da je poglavitna naloga deželne ustanove preventivna zaščita okolja in prebivalstva pred nesrečami. Deželi je poverjena vloga koordiniranja posegov, vsekakor je prvi poseg vedno dolžnost krajevne enote civilne zaščite, ki ima - glede na boljše poznavanje teritorialnih značilnosti - tudi posebno prednost. S prihodom tehnično in strokovno usposobljenih skupin je naloga krajevnih prostovoljcev, da po svojih močeh sodelujejo. V tem smislu je zamišljena tudi vloga Dežele, ki mora poskrbeti za najosnovnejšo izobrazbo raznih delovnih skupin in sprotno izpopolnjevanje s primernimi tečaji. Na deželni ravni delujeta tudi znanstveno-tehnična komisija in komisija za nujne posege: ob političnih predstavnikih ju sestavljajo predvsem strokovnjaki z vseh področij, ki pridejo v poštev za civilno zaščito. Na posebno zanimanje prisotnih je prof. Reiter omenil razlike med občinsko in društveno organizacijo. Medtem ko je slednja precej neodvisna in lahko poseže izven svojega ozemlja, je občinska skupina civilne zaščite zadolžena prvenstveno za posege na občinskem območju, nastopi izven tega le po zahtevi deželnih tehnikov in jo skliče župan (oz. pooblaščen predstavnik): z vsemi temi značilnostmi pa je veliko prožnejša in primernejša za nujne posege.

DAMIANA OTA

Na sliki (foto Magajna) udeleženci ponedeljkevega zborovanja za civilno zaščito v dolinski občini.

Izročili so mu jo včeraj zjutraj na sedežu SKGZ Noša za ženina na kraški ohceti

Gorazd Pučnik, ki se bo na letošnji kraški ohceti ob koncu avgusta poslovil od samskega stanu, je včeraj dobil poročno obleko. Izročena mu je bila na sedežu Slovenske kulturno gospodarske zveze, ki že od prve ohceti dalje poklanja kraškemu ženinu nošo. Lično obleko je po izvirnem vzorcu skrbno izdelal kraški mojster Zoro Štokelj, ki je za slavnost oblekel že vrsto kraških ženinov. Pučnika sta ob izročitvi prisrčno nagovorila in mu izrazila najboljše želje v novem življenju predsednik SKGZ Klavdij Palčič in predsednik zdruge Naš Kras Egon Kraus. Na sliki (foto Magajna) z leve Kraus, Pučnik, Palčič in Štokelj ob včerajšnji izročitvi ženinove noše na sedežu SKGZ.

Z Moscheto se bodo vrnili septembra Vsestranski uspeh poletnih predstav SSG

V nedeljo zvečer je bila v Prosvetnem domu na Opčinah zadnja poletna predstava Ruzantejeve komedije »Moscheta«, s katero je naše gledališče obiskalo številne kraje na Tržaškem, pa tudi na Goriškem.

Zaradi bolj kislega vremena je bila predstava v dvorani in ne na prostem, kot se za poletne predstave »spodobi«. No, občinstvo se je, kljub tej spremembi, nazabavalo, nasmejalo in nasloh preživelo z našimi gledališčniki lep večer.

Pri blagajničarki Magdi smo se pozanimali, kako je poletna sezona potekala, kakšen je bil obisk in kakšno je bilo na splošno mnenje gledalcev, pa seveda tistih, ki predstavo ustvarjajo.

Predstave na prostem so stekle, nam je povedala, v glavnem tako, kot je bilo načrtovano, le z naketimi spremembami. Že predstava

na Opčinah je bila, kot smo zapisali, v dvorani in ne na prostem. Predstava na Proseku je zaradi slabega vremena odpadla, predstava v Mačkoljah pa je bila iz istega razloga prenešana od nedelje, 14. julija, na naslednjo nedeljo.

Premiera letošnjih predstav na prostem je bila, kot že nekatere prej, v Trnovci, na lepi domačiji odvetnika Škrka, kamor so prišli, poleg domačinov, številni obiskovalci tržaških premier iz Trsta, pa tudi iz matične domovine.

Sledile so si nato predstave v Zabrežcu, Štanjelu, Križu, Barkovljah, na Padričah, v Mačkoljah, Nabrežini in na Opčinah; na Goriškem pa v Sovodnjah, Podgori, Jamljah in Števerjanu.

Kje so najlepši in najbolj primerni kraji za takšne predstave na prostem, nas je še zanimalo. In odgovor je bil ta: najlepše je prav gotovo v Trnovci, a zelo lepo je za nastopanje tudi v Žabrežcu in Mačkoljah.

Vse predstave so bile zelo dobro obiskane, občinstvo je bilo zadovoljno ter je za svoje zadovoljstvo pokazalo tudi s toplimi aplavzi, namenjenimi seveda igralcem.

V Trnovci, Križu, v Barkovljah in na Padričah je gledališče postavilo za uprizoritev posebno tribuno. In če hočemo biti še pri podatkih, potem lahko zapišemo, da sta še posebno uspeli predstavi v Trnovci in na Padričah.

Gledališčniki si bodo sedaj privoščili zaslužene počitnice. Septembra pa bodo, kot nam je Magda povedala, predstavo »Moscheta« še ponovili in sicer v Zgoniku, v Prebenegu, Bazovici, na Proseku, v Kopru in morda še kje na Koprskem.

Ansamblu in vodstvu torej, po uspešni glavni in poletni sezoni, prijeten počitek. (nl)

Na sliki (foto Magajna) uprizoritev Moschete na Hribenci pri Borštu.

KD RDEČA ZVEZDA odsek SAZGO

1. PRAZNIK SAZGO

Jutri, 2. avgusta, ob 18. uri — otvoritev in od 21. do 24. ure ples z ansamblom 777;

v soboto, 3. avgusta, ob 18. uri — otvoritev, ob 22. uri vlečenje vrvi in od 21. do 1 ure ples z ansamblom Happy Day;

v nedeljo, 4. avgusta, ob 17. uri — otvoritev, turnir v veseli odbojki; od 21. do 24. ure ples z ansamblom Happy Day.

TPK SIRENA prireja 2., 3. in 4. avgusta običajno

KALAMARADO

na društenem pomorskem sedežu
(barkolanski nasip)

Ob domači kaplici in dobri jedatki bodo poskrbeli za prijetno vzdušje:
jutri, 2. avgusta — ansambel Kraški kvintet

v soboto, 3. in v nedeljo, 4. avgusta — ansambel Lords. VABLJENII

OBVESTILO ANSAMBLA HAPPY DAY

Zaradi odpadlih nastopov v Sesljanu ima ansambel HAPPY DAY še tri proste termine: 16., 17. in 18. avgusta.

Organizatorje in morebitne zainteresirane vabimo, da nam telefonirajo vsak dan od 17. do 18. ure na št. 291367.

ŠKD CEROVLJE — MAVHINJE

priredi
danes, 1. avgusta, ob 21. uri
na dvorišču osnovne šole »M. Vilhar« v Cerovljah
predavanje

DUŠKA JELINČIČA ob ekspediciji Alpe—Adria na Everest.

Včeraj so se tudi tržaški taksisti pridružili vsedržavni stavki zaradi davčnih olajšav

Včeraj so v Trstu stavkali taksisti, kar je za naše mesto redkost, saj je bila včerajšnja stavka druga v povojnih letih. Tržaški taksisti so se pridružili vsedržavnemu protestu in ustavili avtomobile od 9. do 14. ure. Niso pripravili kake posebne demonstracije, ampak so prilepili na avtomobilske šipe napise s pojasnilom, da stavkajo (na gornji sliki M. Magajne).

Razlogov za stavko je več, saj so taksisti "jezni" na vlado zaradi nevarnosti, da bi jim odvzeli nekatere davčne olajšave. Taksisti so prejeli dnevno (upoštevani so samo delovni dnevi) določeno količino bencina po znižani ceni zaradi davčnih olajšav. V mestih nad 500.000 prebivalcev lahko vsak taksist prejme 18 litrov bencina po znižani ceni, v mestih, ki štejejo od 200.000 do 500.000 prebivalcev (to velja za Trst) je količina bencina znižana na 14 litrov, v mestih pod 200.000 prebivalcev pa prejmejo 11 litrov bencina z davčno olajšavo. Za davčni popust morajo taksisti predložiti ustrezno dokumentacijo, nato pa jim država vrne vsoto, ki jo predvideva davčna olajšava. Že tu so se porajale velike zamude, saj je država povrnila davčne datke tudi z dveletno zamudo. Sedaj pa preti nevarnost, da bi taksistom odvzeli tudi te olajšave.

Taksisti protestirajo tudi proti namenu vlade, da bi več ne upoštevala popust pri plačilu avtomobilске takse, tu so taksisti plačevali 30 odstotkov manj davka od ostalih državljanov. Med zahtevami taksistov pa je tudi ta, da bi bili oproščeni davka lva pri nakupu avtomobila, oprostitve naj bi veljala tudi pri prodaji starega avtomobila. Svoje zahteve utemeljujejo taksisti tudi z razlogom, da ne morajo višati cen kot ostali prosti poklici. Cena vožnje za taksi je namreč všteta v košari CIP in jo zato lahko povišajo le toliko, kolikor znaša letna inflacija. Če bi izgubili nekatere davčne olajšave, bi se torej to krepko poznalo pri zaslužkih, ki vsekakor niso visoki.

Taksist Mario Cicutin nam je med drugim povedal: »Taksisti opravljamo delo, ki je javne koristi, čeprav imamo staž svobodnega poklica. Plačujemo davke kot ostali, vendar država ne vrednoti našega dela in ne skrbi niti za potrebne infrastrukture. Vsi se jezijo, če se težavo dobijo taksi, manjkajo pa infrastrukture, kot so parkirišča, pokrite čakalnice itd., ki bi pomagale pri tem, da bi občanom nudili boljše usluge. Če bi nam vzeli še tistih nekaj olajšav, ki jih imamo, bi se seveda naš položaj še nadalje poslabšal.«

Predstavniki Triveneta pri predsedstvu vlade Zakon za obmejna območja je treba v celoti izvesti

Predstavniki deželnih uprav in parlamentarci severovzhodnih italijanskih dežel so včeraj izrazili predsedstvu vlade v Rimu veliko zaskrbljenost zaradi nevarnosti, da bi Evropska gospodarska skupnost preprečila izvajanje dobršnega dela določil zakona za obmejna območja, in ga pozvali, naj se v Bruslju odločno postavi v bran pobudam in ukrepom, ki jih je italijanski parlament sprejel za okrepitev sodelovanja severovzhodnih italijanskih dežel s sosednjimi deželami in državami Srednje in Vzhodne Evrope.

To je osnovni pomen sestanka, na katerem so se sinoči v Palači Chigi v Rimu zbrali v zastopstvu vlade podpredsednik pri predsedstvu vlade Nino Cristofori ter ministri za EGS Luigi Romita, za prevoze Carlo Bernini in za zunanjo trgovino Vito Lattanzio, podtajnik pri zakladnem ministrstvu Maurizio Sacconi in predsednik senatne proračunske komisije Nino Andreatta, v imenu treh severovzhodnih dežel pa širša delegacija, ki jo je vodil predsednik deželnega odbora Furlanije-Juljske kraje Adriano Biasutti, sestavljali pa še predsednik deželnega odbora Veneta Franco Cremonese, predsednik Avtonomne pokrajine Trento Mario Malossini, podpredsednik Avtonomne pokrajine Bocen Remo Ferretti in razni parlamentarci. Furlanijo Juljsko krajino sta med drugimi zastopala tudi deželna odbornika Carbone in Saro. Do sestanka je prišlo na pobudo Biasuttija in seveda sporazumno z ostalimi predstavniki treh severovzhodnih italijanskih dežel.

V uvodnem delu je podtajnik pri zakladnem ministrstvu Sacconi povedal, da je Bruselj odobril večino določil zakona za obmejna območja, da je izrazil raznovrstne pomisleke o finančni družbi Finest, ki naj bi imela svoj sedež v Pordenonu, o posegih FRIE za gorata področja in o posebnih ukrepih za pokrajino Belluno, odločno negativno stališče pa da je zavzel glede ustanovitve finančnega zavarovalnega »off shore« v Trstu. Biasutti je na osnovi avtonomnih poizvedovanj deželne uprave FJK potrdil Sacconijeva izvajanja, ob tem pa je izrazil potrebo, da se Italija z vso odločnostjo postavi v bran zakona za obmejna območja v vseh njegovih določilih, vključno kar zadeva tržaški »off shore«, in sicer tudi zato, ker naj bi vsi ti ukrepi in pobude ne predstavljali nikake nelojalne konkurence za druge dežele EGS. Podtajnik Cristofori se je strinjal s stališči Biasuttija in drugih zastopnikov severovzhodnih dežel, kakor je tudi soglašal s potrebo, da bi čim prej uresničili tudi določila zakona za obmejna območja v korist italijanske manjšine v Sloveniji in Hrvaški.

Zaradi jugoslovanske krize Tudi Richetti in Scarano včeraj v Rimu

Rimska vlada bo takoj in z vso potrebno pozornostjo preučila negativne posledice, ki jih ima jugoslovanska kriza za tržaško in goriško gospodarstvo. Tako je zagotovil podtajnik pri predsedstvu vlade Nino Cristofori delegaciji s Tržaškega in Goriškega, ki so jo sestavljali tržaški župan Richetti, goriški župan Scarano, predsednik tržaške pokrajine Crozzoli in njegov goriški kolega Saccavini ter razni tržaški in goriški parlamentarci.

Cristofori je zastopnike s Tržaškega in Goriškega sprejel v Palači Chigi tik pred sestankom s predstavniki iz Triveneta, o katerem poročamo na uvodnem mestu na tej strani. Na srečanju so bile podčrtane mnoge v resnici izredno zaskrbljujoče posledice, ki jih ima zaostritev napetosti v Jugoslaviji za italijansko gospodarstvo na vsem obmejnem področju. Tako so poudarili, da so na tem področju prevozniki zabeležili padec prometa za 20 do 50 odstotkov, podobne in mestoma še hujše posledice pa beležita tudi trgovina in obrtništvo. Tržaški in goriški predstavniki so izrazili bojazn, da se bo stanje v bližnji bodočnosti še poslabšalo, ter pozvali so vlado, naj čim prej sprejme ukrepe, ki bi v naših krajih lahko preprečili veliko gospodarsko in socialno škodo ali ju vsaj omilili.

Peter Bekeš na prazniku tiska v Zgoniku Po miroljubni poti do razdružitve Slovenije

Tridnevni praznik listov Dela in Unità, ki ga je v Zgoniku priredila krajevna sekcija Demokratične stranke levice Just Pegan, je dosegel svoj višek v nedeljo, ko je po pozdravu člana pokrajinskega in deželnega vodstva Maurizia Pessata spregovoril prisotnim Peter Bekeš, podpredsednik Stranke demokratične prenovе. Najprej je izrekel zahvalo za bratsko pomoč in solidarnost Sloveniji v tej kočljivi fazi svobodoljubnih in mirovnih prizadevanj. Bekeš je nato razčlenil razmere, ki so botrovale, da se je jugoslovanska federacija dokončno zamajala. Jugoslovanska armada se je izneverila svoji institucionalni funkciji, nebrzdano pa so se razplamteli nacionalizmi kot prava rakova rana in na plan so stopile že v NOB poražene sile, ki hočejo uresničiti vizijo velikosrbskega imperija. Demokratična preobrazba, do katere je prišlo v Sloveniji še pred padcem berlinskega zidu, pa ni bila v sozvočju z interesi dogmatičnih sil, ki so vsidrane v vrhovih armade, Srbije in Črne gore in so aprioristično odklonile ponujeno konfederalno ureditev. Zato je bila uresničena krvava agresija na slovenski narod, ki pa se ni ustrašil in je junaško branil svojo svobodo in demokratični ustroj. Po internacionalizaciji vprašanja in s pomočjo mednarodne skupnosti je življenje spet mirno, čeprav polno negotovosti. Bekeš je izrazil željo, da bi v vseh jugoslovanskih republikah prišlo do miroljubnih pogajanj in nato srpejemov ukrepov za razdružitve, z upoštevanjem skupnih interesov in uveljavitvijo demokratičnih odnosov v skupnosti jugoslovanskih držav na enakopravnih ekonomskih in političnih izhodiščih. To politično vprašanje naj se čimprej razvzroja in Slovenija naj se vključi v evropsko skupnost narodov kot mednarodni pravni subjekt. (bs)

Na sliki (foto Magajna) Peter Bekeš govori na prazniku tiska v Zgoniku.

† Po pogrebu sporočamo žalostno vest, da nas je za vedno zapustila naša draga mama in nona

**Alma Furlan
vd. Čok**

Žaluječi sin Sergio z ženo Wilmo, vnukinji Franka in Norma z možema.

Posebna zahvala vodstvu in osebju doma »Livia Jeralla« ter sestram S. Domenico, zdravnikoma dr. Schillaniju in dr. Ukmarju, fizioterapevtu Borisu Košuti ter gospe Ani.

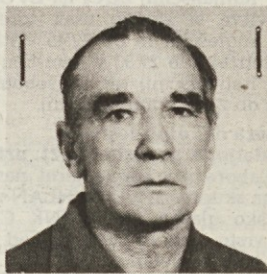
Trst, 1. avgusta 1991

Ob izgubi ljubljene mame in none so vam dragi Sergio, Wilma, Franka in Norma vedno blizu prijatelji Fonda, Biber, Jogan, Jagodic, Jankovič, Offizia, Turk in Bužecan.

Ob boleči izgubi drage mame sočustvujejo s Sergiom in družino prijatelji Laura in Guido, Sonja in Andro, Neva in Lucian, Elda in Cveto ter Lea Štolf.

† Zapustil na je naš dragi

Nini Rupel

Pogreb bo danes, 1. avgusta ob 11.45 iz mrtvašnice glavne bolnišnice v proseško cerkev.

Žalostno vest sporočajo žena Marija, sinova Marjan in Adriano z družinama, sestre Pina in Marija ter ostalo sorodstvo.

Prosek, 1. avgusta 1991

31. 7. 1981 31. 7. 1991
Ob 10. obletnici bridke izgube se

Žarka Simoniča

spominjata sinova Igor in Ivo ter ostali sorodniki

Opčine, 1. avgusta 1991

Avgusta bo delovala posebna telefonska služba DSL

Avgusta gredo tudi politiki na dopust, raznovrstni problemi pa nikoli. Ne gre zgolj za velikokrat ponovljeno in že nekoliko banalno ugotovitev, s katero sicer Demokratična stranka levice ne osporava pravice politikov, da si tudi oni privoščijo letni oddih. Vendar pa skuša istočasno zagotoviti državljanom, da bi njihov glas tudi v toplem avgustu segel do izvoljenih predstavnikov DSL.

V ta namen namerava stranka DSL vzpostaviti tajniško službo, ki naj bi izvoljenim predstavnikom posredovala pripombe in predloge državljanov glede najrazličnejših vprašanj. Preko tajništva bodo vprašniki na razna vprašanja pre-

jeli tudi odgovore: služba začne delovati že danes, ko lahko vsakdo od 9. do 12. ure zavrti telefonsko številko 370639 (tržaškega telefonskega okrožja). Telefonska tajniška služba DSL bo delovala od prvega do zadnjega avgusta, od ponedeljka do petka med 9. in 12. uro, nanjo pa se bodo lahko posamezniki obračali v zvezi z vprašanji, ki zadevajo tržaški občinski in pokrajinski svet, deželni svet, italijanski in evropski parlament, se pravi vse svete, v katerih so tudi predstavniki DSL. Podrobneje bodo predstavniki DSL pobudo predstavili v torek, 6. avgusta ob 11. uri na novem strankinem sedežu v Ul. Sv. Spiridiona 7.

Festival Dela in Unità se bo začel danes in bo trajal do 8. avgusta Aktualne teme na okroglih mizah na prazniku DSL pri Ferdinandu

Danes se pri Ferdinandu prične festival Unità in Dela, ki ga prirejajo sekcije DSL pri Stari Mitnici, v središču mesta, pri Rocolu, v pristanišču in železnici ter Mladinska levica. Festival bo trajal osem dni in sicer do 8. avgusta.

Prvi štirje dnevi bodo ponudili obiskovalcem dobro založene kioske, ples s različnimi ansambli, stojnice s knjigami, diskoteklo in razne razstave. Jutri bo tudi prva pokrajinska selekcija tekmovalnih mladinskih ansamblov »Anagrumba«. V ponedeljek bo na prostoru festivala okrogla miza na temo: »Jugoslovanska kriza in gospodarske posledice na pokrajinski in deželni ravni«. Svojo prisotnost so zagotovili Adalberto Donaggio, predsednik Tržaškega združenja trgovcev, Francesco Zaccagna, ravnatelj družbe za industrijsko promocijo, Roberto Cosolini, deželni tajnik CNA, Perla Lusa, pokrajinski tajnik DSL in Roberto Treu, ki pri deželnem vodstvu CGIL odgovarja za mednarodna vprašanja. Okrogla miza se bo pričela ob 19. uri. Druga okrogla miza bo v torek, ob 19. uri in sicer na temo »Odhod proti Zahodu: emigranti in pribežniki v deželi ob meji«. Svojo prisotnost so zagotovili: Augusta De Piero Barbina, deželna svetovalka DSL, Pierluigi Di Piazza,

član župnijske skupnosti v Zuglianu in član Ustanove za izseljeniška vprašanja dežele FJK, Tahaer Džatrižad, član združenja izvenevropskih priseljencev iz Pordenona, Maurizio Pessato, načelnik svetovalske skupine DSL v tržaškem občinskem svetu in še član Koordinacijskega odbora priseljencev videmske CGIL. Zadnja razprava bo v sredo, 7. avgusta, in sicer na temo: »Potrebe države in politične izbire«. Govoril bo član vseh državnega vodstva DSL Claudio Petruccioli.

Med festivalom Unità in Dela bo stekla tudi podpisna akcija za peticijo, ki jo je sprožila DSL v korist bolnikovih pravic. Peticija med drugim zahteva, naj se ukinejo ticketi za zdravila in zdravniške usluge ter ukinitve tistih členov zakona o zdravstvu, ki omogočajo posredno povračilo stroškov za zdravila in zdravstvene usluge, ki so vir novih diskriminacij. Peticija se nadalje obrača na predsednika deželnega sveta in deželnega odbora, naj poseže, da bodo bolnišnice delale tako, kot je potrebno za zdravje občanov. Dežela naj prispeva tudi k uvedbi zdravstvenih okrajev in naj uresniči načrt v korist ostarelih občanov.

Včeraj dopoldne pri Sesljanu Avtomobil podrl starega kolesarja

Včeraj dopoldne se je pri Sesljanu pripetila prometna nesreča, v kateri je bil hudo ranjen priletni kolesar. Ranjenec je 88-letni Giordano Visentin iz Ul. Martiri della Libertà 14 v Trstu, katerega so takoj po nesreči sprejeli na oddelku za oživljanje katarinske bolnišnice s pridržano prognozo.

Do nesreče je prišlo okrog 10.30 na križišču, na katerem se na Obalno cesto priključi izstop z avtoceste. Visentin se je s skupino prijateljev vozil na svojem kolesu v smeri proti Trstu, ko je vanj iz še nepojasnjenih vzrokov trčil volkswagen passat, ki ga je upravljal Stefano Quarantotto, stanujoč v Ul. Galilei 55 v Tržiču. Na kraj nesreče je nemudoma prihitel rešilec Rdečega križa in prepeljal ranjenjenega kolesarja v bolnišnico, izvide o nesreči pa so opravili tržaški karabinjerji.

■ Nalivi so v včerajšnjih popoldanskih in večernih urah povzročili več poplav zlasti v mestnem središču. Velike luže so nastale pri postaji Sv. Andreja, na Nabrežju, na železniškem podvozu pri Barkovljah, v Ul. Bonomea, pod lonjerskim mostom in še marsikje. Seveda je zaradi tega trpel promet. Toda voda je marsikje vdrla tudi v kletne prostore, zaradi česar so gasilci imeli polne roke dela.

Tržaška policija aretirala tri mlajše zlikovce pod obtožbo kraje in ropa

V preteklih dneh je tržaška policija v dveh ločenih posegih aretirala tri mlajše zlikovce zaradi kraje. Prvi poseg je opravila v nedeljo ter v njem aretirala 24-letnega Roberta Boza iz Ul. delle Cave 2/2 v Trstu in 25-letnega brezposelnega Tržačana Sergia Puma, ki nima stalnega bivališča in je med drugim star znanec policije. Drugi arest pa so policijski agenti izvršili v torek in z njim zagotovili pavici drugega svojega starega znanca, in sicer 39-letnega Leonarda Alagna iz Ul. S. Pelagio 15. A pojdimmo po vrsti.

Pumis in Boz sta se ulovila v mrežo policije preteklo nedeljo, potem ko sta univerzitetnega profesorja Edmonda Honsella v Ul. Antoni 3. Stanovanje je sedje, ki so zlikovca opazili sosedje, ki so takoj poklicali policijo. Pumis in Boz sta razumela, da jima preden bi kaj spravila v svojo »malpala in ju je prestregla v bližnji Ul. ča dejansko vlomila, so policijski agenti lahko ugotovili na osnovi opisa in pričevanj sosedov, poleg tega pa sta Pumis in Boz imela pri sebi velika izjavca, s katerima sta skušala vlomiti v stanovanje. Zlikovca sta medtem že prišla pred sodnika. Pumis

je bil po hitrem postopku obsojen na 3 mesece zapore in 200 tisoč lir globe, postopek proti Bozu pa se še ni zaključil, ker je njegov branilec vprašal za pogodotev. Mimo tega velja omeniti, da policija preiskuje, ali sta Pumis in Boz mogoče zakrivila drugi dve tatvini, do katerih je prišlo prav tako preteklo nedeljo.

Leonarda Alagna so policisti letečega oddelka aretirali v torek popolne, in sicer na osnovi prijave 34-letnega Edoarda Marassovicha iz Ul. Grego 58. Marassovich je policiji povedal, da ga je Alagna, ki je med drugim njegov znanec, udaril v obraz in mu ukradel

denarnico. Na osnovi te prijave so agenti kmalu potem prijeli obtoženca, ko se je z neko drugo osebo peljal na motornem kolesu. Pri njem so med drugim našli denarnico, kakor jo je opisal Marassovich. Policisti so Alagna zaprli, preiskave na njegov račun pa se nadaljujejo zaradi vrste nejasnosti in predvsem zato, ker je Alagna že večkrat imel opravka s pravico zaradi razpečevanja mamil. Ni izključeno, da so tudi tokrat v ozadju mamil. Zadevo je vsekakor prevzel namestnik državnega pravdnika De Nicolò.

Na slikah z leve proti desni: vlomilca Sergio Pumis in Roberto Boz ter domnevni ropar Leonardo Alagna.

Poletni pogovor s tremi repenskiimi umetniki-amaterji Pristna ljubezen do Krasa prevevala lepo razstavo v galeriji Kraške hiše

V nedeljo so v galeriji Kraške hiše v Repnu zaprli lepo, domačemu občinstvu še posebno ljubo, razstavo del treh domačih umetnikov: komaj 17-letnega Petra Škabarja, Milana Bizjaka in Mirka Škabarja. Razstavo so odprli ob prazniku terana, 13. julija, ko si jo je ogledalo veliko udeležencev te prireditve; v tem času pa so si jo, s pozornostjo, z velikim posluhom za njeno vsebino - izraženo tako v kamnu, lesu, kot v slikah, ki pa govori o ljubezni do Krasa, kraške zemlje in navezanosti nanjo, ogledali še mnogi. Kot ostali smo si razstavo v galeriji Kraške hiše ogledali tudi mi in sicer kar v spremstvu treh domačih umetnikov, ki so želeli, vsak v svojem elementu izraziti občutke do Krasa, do kraja, kjer živijo, do vsega, kar jih veže na preteklost, na delo, ki so ga v teh krajih opravljali številni kamnoseki, mizarji, kot na dojemanje in upodabljanje njegovih naravnih lepote.

Preden smo si razstavo ogledali, smo se pogovorili na lepem in senčnem dvorišču, pod latniki Guštinove domačije, ob kozarcu res domačega vina, z domačimi umetniki-amaterji, ki pa jemljejo svoje delovanje na področju umetnosti kar zelo resno.

Prvi se je odločil, kot nam je sam povedal, za samostojno razstavo mladi Peter Škabar, ki je obiskoval dveletni tečaj za kamnoseke v Nabrežini in je, ob koncu šolskega leta, sodeloval na skupinski razstavi mladih kamnosekov v Kraškem muzeju v Repnu. »Takrat sem se odločil, da bom, kot domačin, še samostojno razstavil svoja dela. 15 svojih izdelkov sem tako zbral za razstavo in potem pomislil, da bi bila le-ta prav gotovo bolj zanimiva, če bi jo izpopolnjevala še druga dela. Tako sem zaprosil za sodelovanje še Mirka Guština z njegovimi slikami in predmeti iz lesa in Milana Bizjaka z njegovimi slikami o Krasu in njegovih lepota. Zelo vesel sem bil tega sodelovanja in, po mnenju tistih, ki so si razstavo ogledali, je bila to zelo posrečena zamisel.«

Peter je na razstavi prikazal svoja dela, ki jih je napravil iz »repence«, med katerimi so nam ostali še posebno v spominu trtni list, dva pepelnika, dve konsoli, kamniti možnar, pa majhna kraška kolona s kapitljem.

»Nikogar ni bilo v moji družini, razen morda pradedu, ki bi se bavil s kamnoseštvom. Meni pa je bil kamen od vedno všeč. Pomagal sem nekaj časa v domačem kamnolomu in ko je Slovenski deželni zavod za poklicno izobraževanje začel tudi s temi tečaji, sem se takoj vpisal. Prvo leto smo morali oblikovati kamen samo na roko; drugo leto je vodstvo tečaja nabavilo tudi kompresor in pnevmatsko kladi-

vo. Izdelke, ki jih razstavljam, sem napravil le ročno, ker mislim, da se le tako človek resnično spozna s kamnom, z njegovimi prvinami, z lepoto, ki jo skriva v sebi.«

Za Petra je tokratna razstava prva takšna izkušnja. Za Milana Bizjaka ne. Sodeloval je že pri številnih skupinskih razstavah, na slikarskih bienalnih na Opčinah, imel pa je tudi štiri osebne razstave.

»Ko gledam svoje slike si mislim, da sem še vedno napravil premalo, da moram storiti še več, svoja doživljanja še bolj živo prenesti na papir ali platno. Zame je priprava na razstavo takšno doživetje, kot je na primer za vsakega priprava na poroko, le da ta dlje traja. Vsaka razstava me bogati, mi daje prilžnost, da se soočam z gledanjem in mišljenjem drugih, da ugotovim, če me drugi razumejo, če vedo, kaj sem želel s svojo sliko povedati. Po mojem mora biti vsem, ob gledanju slike jasno, kaj je hotel umetnik, v mojem primeru seveda amater, z njo povedati. In, če vidim, da so to razumeli, imam občutek, da sem uspel.«

Mirko Guštin je bil vrsto let pevodja zborov, nekaj časa zbora v Trebčah, pa v Križu, čisto na začetku tudi v Kopru, potem pa dolga leta, vse tja do leta 1982, pevodnja domačega zbora v Repnu.

»Potem sem se tej dejavnosti odrekel, sodeloval sem pri pripravi domačih balinarske steze, pri ureditvi koč pod Rupe. In morda se je prav pri urejanju notranjosti te koč zbudila v meni do tedaj še skrita želja po ustvarjanju raznih predmetov iz lesa. Meni samemu so ti izdelki pomenili veliko; bil pa sem prepričan, da tega mnenja ne bodo drugi. Tako sploh ni-

sem pomislil, da bi jih neke razstavil. To zamisel so mi dali pokojni Gantar, pa Bitežnik in Kraus. In ko sem se začel braniti, da ne bom razstavljaj, so mi poslali na ogled mojih del še umetnika Franka Vecchieta. Ko sem mu pokazal svoje izdelke, mi je rekel »Vsi so za razstavo.« Vseh seveda nisem razstavljaj, a vendarle sem od tedaj dalje imel kar več samostojnih razstav, razstavljaj pa sem tudi z drugimi, kot na primer z Milanom Pernarčičem, pa še na skupinskih razstavah.

15. avgusta bo na Opčinah že tradicionalni Tabor in vsi trije nameravajo tudi tam pokazati svoje izdelke.

Peter dela v tem času v privatnem ateljeju za kiparje v Slesjanu ter je napravil, kot naj je povedal, iz nabrežinskega kamna, žensko oprsje.

Avgrusta bo še malo počival, septembra pa bo že začel z rednim delom v kamnoseški delavnici v Nabrežini. Medtem bo sodeloval seveda pri pripravah na Kraško ohcet, toda to bo delo v tistem času vseh Repencev, oziroma prebivalcev repentabske občine.

Mirko Guštin bo še naprej obdeloval les, ki mu je najbolj pri srcu, Milan Bizjak pa bo slikal Kras takšen, kakršnega sam vidi in čuti tudi v sanjah.

Mi pa lahko samo čakamo, da bomo vse to, kar so ti trije umetniki-amaterji izrazili v slikah, lesu in v kamnu, še občudovali, tudi ob podpori in spremni besedi Sergija Cesarja, predsednika Zdrženja zamejskih likovnikov, ki je naše tokratke sogovornike na otvoritvi razstave lepo predstavil.

NEVA LUKŠIČ
Na sliki (foto Magajna) zanimanje obiskovalcev na razstavi v galeriji Kraške hiše v Repnu.

včeraj - danes

Danes, ČETREK, 1. avgusta 1991
ALFONZ

Sonce vzide ob 5.48 in zatone ob 20.35
- Dolžina dneva 14.47 - Luna vzide ob 22.36 in zatone ob 11.48.

Jutri, PETEK, 2. avgusta 1991
TEA

PLIMOVANJE DANES: ob 6.47 najnižja -37 cm, ob 13.36 najvišja 42 cm, ob 20.14 najnižja -22 cm.

VREME VČERAJ: temperatura zraka 27 stopinj, zračni tlak 1011,6 mb raste, veter 6 km na uro zahodnik, vlaga 57-ostotna, nebo pooblačeno, morje rahlo razgibano, temperatura morja 24,2 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Veronica Mioni, Alice Marangon, Agnese Millo, Jacopo Latin, Eleonora Moda, Daniele Cioffi, Miriam Bergagna, Lea Ušaj, Veronica Barbier, Alba Capuano, Davide Arienzo, Stella Lacialamella, Giulia Morgera, Dayana Cernecca, Federico Ungaro, Terry Vaccaro, Marco Ciuffarin, Marco Tumia.

UMRLI SO: 78-letna Iole Vascotto, 68-letna Flora Baldoni, 87-letna Nives Cargnello, 71-letni Narciso Stipanich, 83-letni Antoio Rampini, 83-letni Calogero Rizzo, 88-letni Edoardo Guglielminetti, 9-letni Wadih Raad, 90-letna Anna Pregar, 75-letni Teodoro Prelec, 22-letni Massimiliano Belletti-Callegraris, 82-letni Giovanni Raganzini, 90-letna Giuseppina Germek, 66-letni Luigi De Gironcoli, 39-letna Patrizia Sansone, 93-letna Giulia Mondini, 82-letna Maria Scopinich, 59-letna Arduina Beorchia, 78-letni Antonio Taurisano, 84-letna Italia Ferlin, 70-letni Matteo Puzzer, 19-letni Gianfranco Jurincich, 74-letni Mario Bobek, 18-letna Federica Secchi, 84-letni Bruno Bandiera, 88-letna Alma Furlan, 74-letna Anna Urbani, 58-letni Mario Codia, 81-letna Eufemia Matkovich, 71-letni Carlo Baldasar, 82-letni Gino Padoan, 78-letni Giovanni Rupel, 83-letna Maria De Santi, 94-letna Dorothea Tarboschi, 71-letni Mario Sidari, 82-letni Felice Raddavero.

SLUŽBA LEKARN

Od ponedeljka, 29. julija
do sobote, 3. avgusta 1991

Normalen urnik lekarn: 8.30 - 13.00
in 16.00 - 19.30

Lekarne odprte od 13.00 do 16.00

Trg Libertà 6 (tel. 421125), Škedenj - Ul. Soncini 179 (tel. 816296).

BAZOVICA (tel. 226210) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Lekarne odprte od 19.30 do 20.30

Trg Libertà 6, Škedenj - Ul. Soncini 179, Istrska ulica 18.

BAZOVICA (tel. 226210) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Nočna služba

Lekarna odprta od 20.30 do 8.30
Istrska ulica 18 (tel. 726265).

**ZA DOSTAVLJANJE ZDRAVIL
NA DOM TEL. 350505**

URAD ZA INFORMACIJE KZE

Urad za informacije KZE deluje od ponedeljka do petka od 8. do 13. ure - tel. 573012.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA

Nočna služba od 20. do 8. ure tel. 7761, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

Danes slavi svoj
90. rojstni dan
JOSIP ZAFRED

Še mnogo let v zdravju in zadovoljstvu mu želijo: hčeri Miranda in Romana, zeta Graziano in Sergio, vnuki Franco, Mariella, Alessandra in Stojan.

Darujte za
Slovenski visokošolski sklad
Sergij Tončič

mali oglasi

EDI MOBILI
Trst - Ul. Baiamonti 3 - Tel. 820766
POHIŠTVO IN OPREMA

OSMICO ima odprto Ivan Terčon v Mavhinjah. Toči belo in črno vino, poskrbljeno za prigrizek.

OSMICO ima odprto Lupinc v Praprotnu. Toči sortirana vina.

NAJAMEM za krajše obdobje sobo ali enosobno stanovanje v okolici Trsta. Telfon 823000 ob delovnem času Levstik M.

TRGOVINA v mestu nujno išče 17 — 18 letno dekle. Telefon št. 226650 med 14 in 16. uro.

PRODAM Fiat 126, letnik '80. Telefonirati po 18.30 na št. 040/226408.

PRODAM gorsko kolo (mountain bike) v odličnem stanju po ugodni ceni. Telefon 040/412997

prispevki

Ob 2. obletnici smrti dragega moža Milana daruje Anica Slokar 25.000 lir za Društvo slovenskih upokojencev, 25.000 lir za Zadržno center za socialno dejavnost, 25.000 lir za Sklad Mitje Čuka in 25.000 lir za KD Barkovlje.

Silvana Trošt daruje 10.000 lir za Narodno in študijsko knjižnico.

Namesto cvetja na grob Stana Križman daruje družina Vodopivec 20.000 lir za Balinarsko sekcijo Kraški dom.

Namesto cvetja na grob Angele Guštin daruje družina Vodopivec 10.000 lir za Balinarsko sekcijo Kraški dom.

V spomin na Aničinega brata Iva Gorkiča darujejo Tanja, Pierina, Angelo, Gianni in Dolfi 100.000 lir za odkup sedeža Sklada Mitje Čuka.

V spomin na Iva Gorkiča daruje družina Karlo Malalan 50.000 lir in družina Francke Vremec 30.000 lir za CPZ »Sv. Jernej« z Opčin.

Ob 62. rojstnem dnevu pok. Ivana Bana darujejo družina ter sestra Anica in Miro 100.000 lir za KD Prosek-Kontovel. V spomin na Justino Jurkič daruje Gabriella Gabrielič 100.000 lir za Sklad Mitje Čuka.

V počastitev spomina Pavla Šuligoja daruje žena Pierina 50.000 lir za KD Rovte Kolonkovec, 50.000 lir za spomenik padlim NOB Kolonkovec, Rovte, Sv. Ana, 50.000 lir za Dijaško matico, 50.000 lir za KD Ivan Grbec, 50.000 lir za PD Kolonkovec-Zenjan in 50.000 lir za Dom Jakoba Ukmarja.

V spomin na Lauro Pertot darujeta Giorgio in Dorica Motčnik 50.000 lir za TFS Stu ledi.

V spomin na Lauro Pertot daruje Laura Cunja 20.000 lir za TFS Stu ledi.

Ob 25. obletnici smrti Maksa Pečarja in Antona Kjudra darujeta družina Kranjec in Zergol 50.000 lir za TPPZ Pinko Tomažič.

Ob 25. obletnici smrti nepozabnega očeta Maksa Pečarja in deda Antona Kjudra daruje Majda z družino 20.000 lir za KD Lonjer-Katinara.

Ob 11. obletnici smrti Jožeta Cesarja daruje žena 50.000 lir za Sklad Mitje Čuka.

V spomin na Štefanijo Colja vd. Furlan in na Pavla Furlana daruje Bruno Sulčić 50.000 lir za spomenik NOB v Gabrovcu.

Namesto cvetja na grob Angele Kralja daruje Emilija Kralj 30.000 lir za ŠD Primorec in 30.000 lir za Godbo Viktor Parma iz Trebč.

V spomin na Angela Kralja daruje Milka Krt 50.000 lir za ŠD Primorec.

V spomin na Livija Kralja in Silvano Finessi daruje sestra Milka 50.000 lir za ŠD Primorec.

V spomin na teto Marijo Žvab vd. Soršič darujeta Cvetka in Franc Malalan 25.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim na Opčinah in 25.000 lir za gradnjo novega Ljudskega doma na Opčinah.

gledališča

Gledališče Verdi

Jesenska simfonična sezona 1991
Pri blagajni gledališča Verdi lahko dvignete ali potrdite abonma za reda A in S.

Miramarski park - Luči in zvoki
Nocoj, ob 21.30 (v nemščini) in ob 22.45 (v italijanščini) LUČI IN ZVOKI.

Ponovite si sledijo vsak torek (ob 21.30 v angleščini in ob 22.45 v italijanščini), četrtek (ob 21.30 v nemščini in ob 22.45 v italijanščini) ter ob sobotah (ob 21.30 in ob 22.45 v italijanščini).

»La sera del di di festa«

V nedeljo, 4. avgusta, ob 21. uri bosta v Ul. Caboro pri Torcucherni nastopila glasbena skupina GWENC'HLAN z irsko in keltsko glasbo ter FRANK CADILLAC z vrsto igrice in čarovnjem pod naslovom »L'inventagiochi«.

koncerti

GRAD SV. JUSTA

V četrtek, 8. avgusta bo na sporedu rock koncert z naslovom METAL NIGHT. Nastopili bodo ansambli MAD-SWORD iz Trsta, SHABBY TRICK iz Firanca in BLACK ROSE KINGDOM iz Milana.

V evangeličanski cerkvi na Largo Panfilo bo v soboto, 3. avgusta, ob 20.30 koncert TRIA BRENTANO. Na sporedu Beethovnovne in Brahmsove skladbe.

V Rumeni hiši na Furlanski cesti bo nocoj, ob 20.00 nastopila glasbena skupina CICI'S BAND, ob 21.30 pa ROUGES.

razna obvestila

Odbor za ločeno upravljanje jurskega premoženja Opčin vabi vse, ki nameravajo v sezoni 1991-92 sekati drva za domačo uporabo na jurskih gozdnih površinah, da predstavijo prošnje do 31. julija na tajništvo rajonskega centra v Proseški ul. 28. Zainteresirani morajo imeti stalno bivališče na Opčinah.

ANPI—VZPI, ANED in ANPIIA obveščajo, da bodo uradi v avgustu zaprti zaradi počitnic.

Slovenski deželni zavod za poklicno izobraževanje obvešča, da bodo uradi zaprti od 29. julija do 17. avgusta.

čestitke

Naši dragi mami Justini Kosmač roj. Ota iz Zabrežca, kije slavila v torek visok življenski jubilej — 80 letnico rojstva se prirčno zahvaljujemo za vso njeno dobroto in nesebično predanost družini. Draga mama, ostani nam še dolgo vrsto let zdrava, vesela in polna humorja, ki je bil v tebi vedno prisoten in je pomagal prebroditi tudi najtežje trenutke tvojega in našega življenja. Hvaležni otroci Vesna, Vida, Marjo in Bogdan z družinami.

Naša nadvse dobra Justina Kosmač iz Zabrežca je praznovala 80 letnico rojstva. Prirčno ji čestitamo in kličemo: Še na mnoga zdrava leta v krogu svojih najdražjih. Družini Rojc — Petaros.

Ob visokem jubileju pošiljata ljubljeni prababici Justini Kosmač 80 poljubčkov Katrin in Petra s starši.

20. julija je praznovala 72 let Danila Zerial. Vse najboljše, obilo zdravja in še na mnoga leta ji želi Fani Sedmak.

kino

ARENA ARISTON (poletni kino) - 21.30 Il padrino parte III., i. Al Pacino.
EXCELSIOR - Zaprto.
EXCELSIOR AZZURRA - Zaprto.
NAZIONALE I - 16.30, 22.15 Schegge di follia, i. C. Slater, W. Ryder, □
NAZIONALE II - 16.30, 22.15 Babe, una bestia in calore, porn., □□
NAZIONALE III - 16.15, 22.15 Nikita, r. Luc Besson, i. Anne Parillaud, □
NAZIONALE IV - 15.45, 21.30 Balla coi lupi, r. i. Kevin Costner.
GRATTACIELO - 17.45, 22.15 Amleto, r. F. Zeffirelli, i. Mel Gibson, Glenn Close.

MIGNON - Zaprto.
LJUDSKI VRT - 21.15 La recluta.
EDEN - 15.00, 22.00 L'uccellone, porn., □□

CAPITOL - Danes zaprto. Jutri: 17.30, 22.00 Suore in fuga.
LUMIERE - Zaprto.
ALCIONE - Zaprto.
RADIO - 15.30, 21.30 Mia moglie, gli uccelli e la bestia, porn., □□

Prepovedano mladini pod 14. letom □ - 18. letom □□

razne prireditve

ŠD Union organizira »Poletni praznik« v Podlonjerju pri Ljudskem domu; ples in eno—gastronomski kioski vsako soboto in nedeljo do 11. avgusta. Sodelujejo Mara, Neva, Cesare in drugi glasbeniki; razna tekmovalja in družabne igre. V primeru slabega vremena bo prireditev v stavbi.

ŠZ Sloga organizira »VRTNO VESELI-CO« 3. in 4. avgusta na vrtu Gospodarske zadruge v Bazovici od 18. ure dalje. Specialitete na žaru in dobra kapljica. Ples z ansamblom »Zvezde«. Čisti dobček je namenjen delovanju med športno sezono.

Krvodajalska sekcija Devin—Nabrežina priredi 3. in 4. avgusta v Nabrežini na športnem igrišču Sokola »PRAZNIK KRVODAJALCA«; ples s skupino »Slim band«; v soboto, ob 20.30 nastop kotalarske skupine Fincantieri iz Tržica; v nedeljo, ob 21.30 nastop tržaškega kantavtorja Lorenza Pilata.

razstave

V TK galeriji je na ogled skupinska poletna razstava s posebnimi popusti.

Muzej Revoltella - Galerija moderne umetnosti, Ul. Diaz 27, pod pokroviteljstvom Odborništvu za kulturo tržaške občine je odprta razstava z naslovom L'OTTOCENTO RITROVATO. Do 15. avgusta so na ogled restavrirane slike in skulpture, ki so bile shranjene v muzeju. Urnik: vsak dan od 10. do 13 in od 17. do 20. ure (zaprto ob torkih).

Na sedežu letovišarske ustanove v Slesjanu bodo danes, ob 18. uri odprli razstavo slikarke CLAUDIE RAZE in GIORGIA BENEDETTIJA, ki bo predstavil svoje lesene skulpture. Razstavo bo predstavil Carlo Milic in bo odprta do 24. avgusta.

Aja, tutaja,
naši Rosani še tretjerojenček
GABRIEL

nagaja.

Povečani družini iskreno čestita
TFS Stu ledi.

Naši proizvodi trajajo dalj časa

NAJPRIMERNEJŠI
ČAS PO
NAJUGODNEJŠIH
CENAH ZA
NABAVO
TEKOČEGA
GORIVA

● PLINSKO OLJE
ZA OGREVANJE
● MAZIVNA OLJA
ZA VSE VRSTE
MOTORJEV

● Prodaja
na debelo
in na drobno

TRST - Domjo 145 - Tel. 817395 - 824400

menjalnica

31. 7. 1991

TRST	FIXING MILAN	BANKOVCI TRST	TRST	FIXING MILAN	BANKOVCI TRST
Ameriški dolar	1304,15	1250.—	Japonski jen	9,464	845.—
Nemška marka	746,46	737.—	Švicarski frank	856,30	105.—
Francoski frank	219,55	216.—	Avstrijski šiling	106,12	186.—
Holandski florint	662,38	651.—	Norveška krona	191,22	201.—
Belgijski frank	36,233	35.—	Švedska krona	205,89	7,50
Funt šterling	2195,80	2170.—	Portugalski eskudo	8,70	11.—
Irski šterling	1996,50	1970.—	Španska peseta	11,923	950.—
Danska krona	192,61	188.—	Avstralski dolar	1015.—	35.—
Grška drahma	6,795	6,20	Jugoslov. dinar	—	—
Kanadski dolar	1131,30	1080.—	ECU	1533,20	—

BCKB

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

Tel.: Sedež 040/67001
Agencija Domjo 831-131
Agencija Rojan 411-611
Filiala Cedad 0432/730-314

Avgust karseda radodaren z glasbeno ponudbo

Koncerti za vse okuse

Neuničljivi Gino Paoli

(foto Križmančič)

Mesec avgust je običajno zelo pester glede glasbenih prireditev. Tudi letos je paleta kvalitetnih glasbenih nastopov, tu mislimo predvsem na koncerte lahke glasbe, res široka.

Drevi bo v Parku rož v Gradežu nastopil neutrudni kantavtor Gino Paoli, ki spada nedvomno med mite italijanske lahke glasbe. Nepozabne so njegove skladbe, kot denimo *Sapore di sale*, *Il cielo in una stanza* in *Senza fine*. Tokrat bo svojim najzvestejšim poslušalcem postregel z motivi najnovejše lp plošče *Matto come un gatto*, ki je na samem vrhu prodajne lestvice plog. Prav gotovo pa ne bodo izostale njegove najljubše starejše pesmi. Koncert se bo pričel ob 21. uri.

V soboto, 3. avgusta, bo vedno na gradeškem odru nastopil drugi priznani italijanski kantavtor - Roberto Vec-

chioni. Na koncertu bo predstavil tudi pesmi zadnje stvaritve, ki so zbrane v plošči z naslovom *Per amore mio*. Ta je v zadnjih nekaj mesecih šla zelo dobro v prodajo. Profesor literature bo nastopil ob 21.30. Oba koncerta prireja deželni Anagrumba. Naj omenimo še med drugim, da bo v jutri v areni Alpe Adria v Lignanu nastopil Mimmo Locasciulli, v soboto, 3. t.m. pa bo na vrsti Toto Cutugno. Pričetek obeh koncertov bo ob 21.30.

Drevi ob 21.30 sicer čaka najstnice še zanimiv koncert v Maianu, kjer bo na nogometnem igrišču pel priznani Umberto Tozzi. Ta bo imel še en koncert v nam bližnjih krajih, in sicer v torek, 6. avgusta, v objektu Acqualandia v Jesolu. Dan prej bodo na istem prireditvenem prostoru nastopili neuničljivi Nomadi. Na tradicionalnem

poletnem prazniku v Maianu pa bo naslednjo soboto, 10. avgusta, nastopila italijanska skupina Litfiba, ki v zadnjih časih s ploščo *El diablo* žanje lep uspeh po vsej Italiji. Vse koncerte prireja Azalea promotion.

Sicer iz dneva v dan raste pričakovanje za koncert škotske rock skupine Simple Minds, ki bo v sredo, 7. avgusta, gost na nogometnem stadionu v Lignanu. Jim Kerr in tovariši bodo predstavili svojo najnovejšo lp ploščo *Real life*, ki vsebuje nekaj posrečenih ritmiranih motivov. Sicer bo to enkratna priložnost, da bomo lahko prisluhnili nepozabnim *Don't you* pa *Mandela day* in še marsikaj zanivega. Pričetek koncerta je napovedan za 21. uro, v teku pa je že predprodaja v vseh mestih naše dežele. Prireditelji pričakujejo številno občinstvo, saj bo po koncertu Vasca Rossija v Vidmu nastop skupine Simple Minds skoraj gotovo najbolje obiskan koncert letošnje poletne glasbene sezone.

Dan kasneje, in sicer v četrtek, 8. avgusta, bo nastopila v intimnem okolju videmskega gradu znana italijanska pevka Mia Martini. Koncert, ki ga prireja CSS iz Vidma, se bo pričel ob 21.30. Gre za nekoliko svojevrstno glasbeno ustvarjalko, ki prav v nastopih v živo pride še posebej do izraza.

Na svojih račun bodo v naslednjih nekaj dneh prišli tudi ljubitelji klasične glasbe. Zanje bo v nedeljo, 4. avgusta, ob 17. uri v salonu Vile Manin v Passarianu igrala instrumentalna skupina v. zasedbi Stella, Riccobello, Bologna, Macorigli, Pollesel in Domini. Vstop je prost. V sredo, 7. avgusta bo ob 21.30 v parku Morpurgo v Vidmu večer posvečen Mozartovi glasbi. V Vili Manin, vendar tokrat v enkratnem okolju parka, pa bo v petek, 9. avgusta nastopil orkester moskovske filharmonije. Kot solist bo nastopil jugoslovanski violinist Ino Mirković. Izjemen koncert prireja domača Pro Loco. Glasbene prireditve se bodo nato nadaljevale še cel mesec, vendar o tem podrobneje kdaj drugič. (mar)

festival ljubljana

BOHINJ

Cerkev sv. Duha

V ponedeljek, 5. 8., ob 20.30: koncert basista Ivana Urbasa in pianista Thomasa Hansa (Wolf, Strauss, Mahler, Ipavec, Michl, Lajovic, Adamič, Pregelj, Pavčič).

V sredo, 7. 8., ob 20.30: koncert sopranistke Ane Pesar-Jerič (Mozart, Schumann, Wolf, Strauss).

V petek, 9. 8., ob 20.30: koncert altistke Glenys Linos in pianista Thomasa Hansa (Martini, Händel, Gluck, Traetta, Mahler, Ravel, Massenet, Tosti).

LJUBLJANA

Križanke

V ponedeljek, 5. 8., ob 20. uri: nastopa The English Brass Ensemble v sestavi Paul Archibald in Richard Martin - trobenti, James Mandy - rog, David Whitson - pozavna in Jim Gourlay - tuba (Mozart, Elgar, Civil, Strauss, Grieg, Arnold).

V četrtek, 8. 8., ob 20. uri: nastopa Trio Orlando v sestavi Tonko Ninič - violina, Andrej Petrač - violončelo in Vladimir Krpan - klavir (Mozart, Mendelssohn, Brahms).

V ponedeljek, 12. 8., ob 20. uri: vokalni recital sopranistke Ane Pesar-Jerič, altistke Glenys Linos, basista Ivana Urbasa in pianista Thomasa Hansa.

V torek, 13. 8., ob 20.30: Sinc an - Guldin huon (Zapoj, zlati petelin) ali koncert srednjeveške glasbe s skupino Unbehout Pediculus.

V sredo, 14. 8., ob 20.30: nastopa Quartet de guitarres de Barcelona; sestavljajo ga Teresa Folque, Joseph Mangado, Jaume Abad, Francesc Pareja (Albeniz, Turina, Moreno Torroba, De Falla, Stravinsky, Montsalvatge, Balada).

V četrtek, 15. 8., ob 20.30: večer tradicionalnih japonskih plesov s plesalko Kazuhiro Hanayagi in godcema Akiko Ishii na koto in Yoichi Iwanashi na šakuhači.

V petek, 16., in v soboto, 17. 8., od 14. ure dalje: Dixie Fest - mednarodno srečanje Dixieland ansamblov.

V ponedeljek, 19. 8., ob 20.30: Jomi! - večer pantomime z Josefom Michaelom Kreutzerjem.

V sredo, 21. 8., ob 20. uri: koncert Britten Kvarteta v sestavi Peter Manning in Keith Pascoe - violini, Peter Lale - viola, Andrew Shulman - violončelo, s solisti Irena Grafenauer - flavta, Maria Graf - harfa in Jure Jenko - klarinet (Mozart, Ravel, Mozart).

V četrtek, 22. 8., ob 20. uri: klavirski koncert Günterja Reinholda (Mozart, Schubert, Schumann).

V nedeljo, 25. 8., ob 20. uri: koncert vokalne skupine Ave, dirigent Andraž Hauptman (Gallus, Morley, Monteverdi, Allegri, Lotti, Williams, Rautavaara, Ukmar, Krek, Lebič, Swider).

V ponedeljek, 26. 8., ob 20. uri: koncert komornega orkestra Festival Strings Lucernes s solisti-violinisti Gunarsom Larsensom, Stanleyjem Doodsom in Danielom Doodsom, dirigent Rudolf Baumgartner (Vivaldi, Mozart, Bach, Dvořák, Mendelssohn).

V sredo, 28. 8., ob 20.30: musical Goslač na strehi (Stein-Bock) z Gledališčem Komedija iz Zagreba.

V četrtek, 29. 8., ob 20.30: musical Jalta, Jalta (Grgič-Kabiljo) z gledališčem Komedija iz Zagreba.

V petek, 30. 8., ob 10.20: Great American Indian Dancers - večer pesmi in plesov indijanskih plemen.

današnji televizijski in radijski sporedi

RAI 1	RAI 2	RAI 3	TV Slovenija 1	TV Koper	RADIO TRST A
7.30 Dok.: Vse o Chaplinu	7.30 Nanizanke in risanke	11.55 EP v drsanju na ledu in hoja v Castelbuonu	8.50 Video strani	17.30 Športni pregled	7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše, vmes Koročar; 8.00 Deželna kronika; 8.10 Literarne podobe: Zgodbe o revijah; 8.40 Orkestralna glasba; 9.00 Made in Italy; 9.30 Radijski oder: San Michele (r. Marija Susič); 9.50 Potpuri; 10.00 Pregled tiska; 10.10 Iz koncertnega repertoarja; 11.30 Lahka glasba; 12.00 Razglednice iz Srednje Amerike; 12.20 Melodije; 12.40 Glas harmonike; 12.50 Orkestri; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Poletni mozaik; 16.00 Spomini Henrika Tume; 16.40 Soft music; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Klasični album: Hayden; 18.00 Četrtekova srečanja; 18.30 Zvočne kulise; 19.20 Zaključek sporedov.
8.45 Accardo igra Mozarta	9.35 Ena rastlina na dan	12.30 Film: Enrico Caruso (biog., It. 1951, r. Giacomo Gentilomo, i. Gina Lollobrigida)	9.00 Mozaik (pon.), vmes nanizanka Benji	18.30 Risanke	
9.25 Nadaljevanke: Davinia	9.55 Film: Tu vivrai (dram., ZDA 1951, r. Mervyn Le Roy, i. Elizabeth Taylor)	14.00 Deželne vesti	9.20 Nanizanka: V Cityju	18.50 Oddaja v slovenščini: Odprta meja	
10.20 Film: La pistola sepolta (vestern, ZDA 1956, r. R. Rouse, i. G. Ford)	11.40 Nanizanka: Lassie	14.10 Popoldanski dnevnik	10.10 Video strani	19.00 TVD Stičiče	
11.55 Vreme in kratke vesti	12.10 Nadaljevanke: La clinica della Foresta Nera	14.20 Mit našega stoletja: Glenn Gould	16.45 Video strani	19.25 Video agenda	
12.05 Variete: Occhio al biglietto estate	13.00 Dnevnik - ob trinajstih	15.05 Pred premiero - Izza kulis: Daniela Dessi na vaji opere Lucrezia Borgia	17.00 Sova (pon.), vmes nanizanka Principessa Daisy	19.30 Otroška oddaja: Lanterna magica, vmes risanke La regina dei mille anni	
12.30 Nanizanka: La signora in giallo	13.30 Gospodarstvo in vreme	15.35 Film: La dama bianca (kom., It. 1938, r. Mario Mattoli, i. Elsa Merlini)	17.55 Poslovne informacije	20.10 Glasbena odaja: Superpass (vodi Art De Rosa)	
13.30 Dnevnik - tri minute	13.45 Nad.: Quando si ama, 14.15 Santa Barbara	17.00 Film: A sud di Pago Pago (pust., ZDA 1940, r. Alfred E. Green, i. Frances Farmer)	18.00 Dnevnik	20.40 Nanizanka: Lucy Show	
14.00 Film: La banda degli implacabili (dram., ZDA 1947, r. Jacques Tourneur, i. Robert Mitchum)	15.05 Variete: Gazebo	18.45 Športna rubrika: Derby	18.05 Mozaik. Dokumentarna oddaja: Tunguška katastrofa (pon.)	21.10 Glasbeni tednik: Tutti frutti (vodi Alex Bini)	
15.45 Variete: Big estate	16.25 Iz parlamenta	19.00 Vreme in dnevnik	18.35 Spored za otroke in mlade: nanizanka Alf	22.10 Dnevnik	
17.30 Danes v Parlamentu	16.30 Film: Duello a El Diablo (vestern, ZDA 1966, r. Ralph Nelson)	19.30 Deželne vesti	19.00 Risanke	22.20 Nan.: Fantasilandia	
17.35 Dokumenti: Nenavadna zgodovina Italije	18.20 Športne vesti	19.45 Drobci barvnega radia	19.20 TV okno	23.10 Športna rubrika	
18.40 Nad.: La camera delle signore (7. del)	18.35 Nanizanka: Hill Street	19.55 Variete: Non è mai troppo tardi	19.50 Vremenska napoved		
20.40 Variete: Giochi senza frontiere	19.20 Variete: Cinemagazzi	20.20 Aktualno: Il meglio di Chi l'ha visto?	20.00 Nadaljevanke: Elizabethin Dvor (Zelinova-Letric, r. Andrej Letrich, i. R. Brzobohaty, V. Müller, 3.del)		
22.45 Dnevnik	19.45 Dnevnik in šport	20.30 Rubrika: Aldebaran	21.20 Sova, vmes nanizanka Samo bedaki in konji		
23.00 Aktualno: Evropa	20.30 TV film: Una passione senza speranza (2. del)	22.35 Dnevnik	22.10 Dnevnik in vreme		
24.00 Dnevnik, vreme in vesti iz Parlamenta	22.00 Film: Manon delle sorgenti (dram., Fr. 1988, r. Claude Berri, i. Yves Montand), vmes (23.15) dnevnik	22.40 Nan.: I Professionals	22.30 Sova, vmes nanizanka Polnočni klici, film Strast pod brest (dram., ZDA 1958, r. Delbert Mann, i. Sofia Loren, Anthony Perkins)		
0.35 Rubrika opolnoči	0.10 Vremenska slika in dnevni horoskop	23.35 Dnevnik in vreme	1.05 Video strani		
0.50 Film: La bandera - Marcia o muori (pust., VB 1977, r. Dick Richards, i. Terence Hill)	0.20 Film: Calore e polvere (dram., VB 1982, r. James Ivory)	0.25 Variete: Fuori orario			
CANALE 5	RETE 4	ITALIA 1	ODEON	TELEFRIULI	RADIO KOPER (slovenski program)
7.00 Nan.: La famiglia Bradford, 8.00 Simon Templar, 9.00 Bonanza	8.00 Nadaljevanke: Riviera, 8.50 La valle dei pini, 9.40 Señorita Andrea, 10.05 Per Elisa, 10.55 Valeria, 12.00 Riviera	7.00 Otroška oddaja: Ciao Ciao in risanke	13.00 Risanke	10.45 Telefriuli non stop	7.30, 13.30, 14.30, 16.30 Poročila; 19.00 Dnevnik; 6.00 Glasba za dobro jutro; 6.05 Na današnji dan; 6.10 Vreme in prometni servis; 6.30 Jutranjik; 7.00 Jutranja kronika; 7.30 Dnevni pregled tiska; 7.35 Kulturni servis; 8.00 Prenos RS: 10.35 Prenos Vala 202; 13.15 Od enih do treh; 14.35 Pesem tedna; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 17.00 Črno na belem; 17.30 Primorski dnevnik; 18.00 Počitniški vrtljak; 19.00 Prenos RS.
10.00 Film: Camille (dram., ZDA-VB 1984, r. Desmond Davis, i. Greta Scacchi)	12.50 Variete: Buon pomeriggio (vodi P. Rossetti)	8.30 Odprti studio	14.30 Film: 2 più 5 Missione Hydra (fant., It. 1965, r. Pietro Francisci)	15.30 Nan.: Squadra segreta, 16.00 S.O.S. Polizia, 17.50 Hallo Witch, 18.20 Stazio-ne di servizio	
12.00 Varieteja: Rivediamoli, 12.30 Estate 5	13.00 Nad.: Dallas - Verso l'Europa, 14.00 Sentieri (i. Kim Zimmer), 14.55 Piccola Cenerentola, 15.25 Señora, 16.05 Stellina, 17.00 La valle dei pini	9.00 Kviz: Urkal	16.00 Film: La tigre venuta dal fiume Kwai (pust., i. George Eastman)	22.50 Morski športi	
13.45 Nanizanka: I Robinson	18.00 Nan.: General Hospital	10.00 Nanizanki: I mio amico Ultraman, 10.45 Riptide	17.30 Film: Valanga (dram., ZDA 1978, r. Corey Allen, i. Mia Farrow)	23.30 Nočne vesti	
14.30 Nan.: Top secret, 15.30 Genitori in blue jeans	18.45 Nadaljevanke: Febbre d'amore... tre anni dopo, 19.40 Primavera (i. Gigi Zanchetta, Fernando Carrillo), 20.30 Marilena (i. Roberto Moll)	11.45 Odprti studio	19.30 Risanke	23.50 Film: Il demone nero (srh., VB 1974, r. Dan Curtis, i. Jack Palance)	
16.00 Otroški variete	21.30 Film: Timbuctu (pust., ZDA 1957, r. Henry Hathaway, i. John Wayne, Sofia Loren, Rossano Brazzi)	12.00 Otroška oddaja: Ciao Ciao in risanke	20.30 Film: 28 minuti per tre milioni di dollari (krim., 1967, r. M. Pradeaux, i. Richard Harrison)		
17.55 Nanizanka: Mai dire sì - Il terzo uomo	23.30 Film: I due nemici (kom., VB 1961, r. Guy Hamilton, i. David Niven, Alberto Sordi)	13.30 Glasba: Festivalbar	22.00 Kabaret: Fiori di zucca		
18.55 Kviza: La verità, 19.35 Cos'è cos'è, vmes News	1.45 Nadaljevanke: Dallas	13.45 Film: Il bello, il brutto, il cretino (kom., It. 1967, r. Gianni Grimaldi, i. Franco Franchi, Ciccio Ingrassia)	22.30 Film: Debito coniugale (kom., It. 1970, r. Franco Prospero)		
20.25 Variete: Il Tg delle vacanze (vodijo I Tretre)	2.45 Nanizanki: Love Boat, 3.35 Quincy	14.00 Film: Mad Max oltre la sfera del tuono (fant., Avstralijska 1985, r. Miller-Ogilvie, i. Mel Gibson, Tina Turner)			
20.40 Film: Testa o croce (kom., It. 1982, r. Nanni Loy, i. Renato Pozzetto, Nino Manfredi)	4.25 Spored non stop	15.00 Film: Stringimi forte tra le tue braccia (vojni, ZDA 1951, r. M. Curtiz)			
23.30 Variete: Maurizio Costanzo Candid Show, vmes (24.00) Canale 5 News					
1.35 Variete: Il Tg delle vacanze					
1.50 Nad.: Venti di guerra					
2.55 Film: Camille (pon.)					
4.00 Nanizanke non stop					
TELE 4	RADIO OPČINE	TMC			
(Se povezuje s sporedi Italia 1)	7.30, 13.30, 17.30 Poročila; 10.00 Matineja; 17.00 Time to rock; 19.00 Pogovor s psihologom; 21.00 Keltka glasba.	8.30 Risanke: Snack			
Lastne oddaje:		9.00 Nanizanka: La famiglia Partridge, 9.30 Un uomo chiamato Sloane, 10.30 Truck Driver			
19.30 Dogodki in odmevi		11.30 Rubrika: Ženska TV			

Odstop Maja in kritike na račun župana v zvezi z afero o Coroninijevi zapuščini

Občinski svetovalec PLI v Gorici odv. Agostino Majo je prepustil svoje mesto v občinskem svetu ženi Franci Graniti, prvi od neizvoljenih liberalcev. Župan Scarano ostaja na svojem mestu, vendar bo moral odslej previdneje upravljati Coroninijevo zapuščino in obveščati občinski svet (s tem pa vso javnost) o upravljanju premoženja, ki ga je pokojni grof zapustil vsej mestni skupnosti. To so zaključki ponedeljkove razprave o 400-milijonski aferi Majo-Scarano, ki ji je bila skoraj v celoti posvečena celih 7 ur trajajoča seja goriškega občinskega sveta. Formalno je šlo le za sprejem odstopa odv. Maja in njegovo nadomestitev, v resnici pa je razprava zajela še marsikatero vprašanje, od ocene županovega delovanja v vlogi upravitelja zapuščine do postopka za ustanovitev Sklada Coronini, o kateri smo prav na ponedeljkovi seji izvedeli, da smo tik pred ciljem. Pojdimo po vrsti.

Zadeva Majo. Predstavnik PLI je s skrajno jedrnatim pismom javil, da odstopa "zaradi osebnih razlogov". Kot smo poročali v prejšnjih dneh pa so ti razlogi precej drugačni. Majo je za svoje pravno-svetovalsko delo predložil upravitelju Coroninijeve zapuščine županu Scaranu zahtevo po dokaj izdatnem honorarju: 330 milijonov lir, povprečno skoraj poldrugi milijon lir za vsak dan dela. Scarano se je zoperstavil terjatvi, odtod spor, pretrgane prijateljske vezi med njima in zelo ostre medsebojne obtožbe najprej v zasebnih dopisih nato pa preko časopisnih stolpcev.

Svetovalci DSL in Zelenih globobice so zato bili proti odstopu, češ da se Majo ne more kar tako enostavno izmazati. Fiorelli je dejal, da utemeljitev odstopa ni verodostojna, zato naj bi ga občinski svet zavrnil vsaj dokler Majo ne pove tudi uradno to, kar je že povedal novinarjem. Busolini in Bratina (DSL) sta pojasnila, da bi s sprejetjem odstopa občinski svet prižgal Majo zeleno luč za nadaljevanje postopka glede izdatne terjatve, medtem ko bi ga z zavrnitvijo odstopa prižgali, da upošteva svojo vlogo občinskega

upravitelja in morda omili svoje zahteve. Drugačnega mnenja so bili svetovalci vseh drugih strank, ki so sicer imeli kopico pripomb na račun honorarja (B.Špacapan - SSK: zadeva je poučna, honorarji iz javnih sredstev so pogosto previsoki; Boileau - Zel. sonce: čutim se ponižana in užaljena zaradi očitno lažne utemeljitve odstopa; Devetag - PSI, Baiocchi - PSDI in še marsikdo drug: Majo bi se lahko zadovoljil z zmernejšo vsoto), vendar so se izrekli za sprejem odstopa. Občinski svet je odobril odstop z veliko večino glasov, proti pa se je izreklo 6 svetovalcev Zelenih globobice in DSL.

Franca Graniti bo nadomestila moža na svetovalski klopi PLI v občinskem svetu. To kljub pomisleku, ki ga je navedel Fiorelli: če imata zakonca skupni premoženjski režim (tega ni nihče predhodno ugotovil), ima žena enak interes kot mož glede terjatve iz Coroninijeve zapuščine. Fiorelli je menil, da je v tem primeru ne bi smeli sprejeti v občinski svet, župan pa je zavrnil ta ugovor, ker da nima pravne osnove. Novo svetovalko so tako imenovali z 29 glasovi, 4 so bili proti, dve glasovnici sta bili beli.

Scarano župan in upravitelj zapuščine. Afera Majo je nedvomno omajala ugled župana, ki so mu svetovalci vseh strank (v najboljšem primeru) očitali neprevidez in preveč "osebno" upravljanje zapuščine. Opozicija je zahtevala njegov odstop z mesta župana (Zeleni, DSL) ali vsaj z mesta upravitelja Coroninijevega premoženja (MSI). Scarano je sam izbral "prijatelja" Majo za pomočnika, sam je hotel odločiti, zato naj sedaj prenaša posledice svojih napak, so dejali predstavniki teh strank. Še zlasti zanimivo je bilo poslušanje magnetofonskega posnetka seje občinskega sveta 24. oktobra lani. Takrat je Scarano s posmehom ("Gre za zlobna podtikovanja") odvrnil Fiorelliju, ki je spraševal ali drži, da bo Majo prejel po 650 tisoč lir na dan. Sedaj, ko se je izkazalo, da je odvetnik obilno presežek to

vsoto, je bilo za župana malce nerodno poslušati lastne izjave izpred devetih mesecev, ko je zagotavljal, da je Majo izbral kot prijatelja, da popolnoma zaupa vanj, da je odvetnik sprejel imenovanje predvsem zaradi časti in zato, da dela v korist mesta. Župan pa je takrat tudi jasno dejal, da je sam civilno, kazensko in moralno pred javnostjo odgovoren za upravljanje zapuščine ter da bo zaradi tega vse odločitve sprejel sam v skladu s tem, kar mu bo narekovala vest.

Fiorelli in Busolini sta zaradi tega zahtevala naj župan odstopi, Coana pa vsaj, naj se umakne z mesta upravitelja Coroninijevega premoženja.

Majo ubral sodno pot

Odv. Agostino Majo nam včeraj ni želel dati izjav glede ponedeljkove razprave v občinskem svetu. Povedal nam je le, da bo moral podrobneje preučiti besede, ki jih je na njegov račun izrekel Scarano, in nato razmisлити o možnih nadaljnjih korakih. Kar zadeva terjatev za svoje poklicno delo pri upravljanju Coroninijeve zapuščine, pa je že naročil drugemu odvetniku, naj začne postopek, da bi po sodni poti dobil denar, ki mu ga župan noče izplačati. Zahteval bo 2 odstotka realne vrednosti premoženja, pravi, kar bo zneslo gotovo več kot 330 milijonov, ki jih je izračunal na foretarni vrednosti 15 milijard. Realna vrednost premoženja pa je gotovo večja. Sklad, nadaljuje Majo, bo zaradi nesmiselnega Scaranovega početja precej bolj oškodovan. Sicer pa bo sodni postopek najbrž dolgotrajen in se bo zaključil, ko Scarano ne bo več župan in niti upravitelj Sklada, je nekoliko ironično zaključil Majo.

Svetovalci večine so zavrnili zahtevo po odstopu, češ da je pretirana. Obit (KD) je Scaranu potrčil zaupanje večinske stranke in pozitivno ocenil upravljanje zapuščine, čeprav je pripomnil, da bi bil moral Scarano vestneje obveščati občinski svet in javnost o vsem postopku. Tudi svetovalci drugih strank večine so ob zavrnitvi zahteve po odstopu poudarili, da so doslej pogrešali podrobnejše informacije in širšo razpravo.

Na koncu dolge razprave pa je Scarano le postregel s podrobno informacijo in povedal, da je postopek v bistvu zaključen: 24. t.m. je prejel dopis Računskega dvora, da je odlok o ustanovitvi Sklada dokončno odobren in da bo z objavo v Deželnem uradnem listu (predvidoma že čez nekaj dni) Sklad formalno ustanovljen. To bo omogočilo sklic članov "kuratorija", ki bo poslej upravljal zapuščino. Župan je dokaj natančno opisal ves dosedanj postopek in pri tem zavrnil pretirane Majove zahteve ("Zame so prišle kot strela z jasnega"), tudi zato ker odvetnikovo delo ni preseglo ravni rednega upravljanja. O tem bodo vsekakor odločali organi Odvetniške zbornice in morda sodstvo. Glede svojih morebitnih odgovornosti pa je Scarano dejal: »Če se bo izkazalo, da je moja neprevideznost oškodovala Sklad, bom znal potegniti zaključke zaupanja, ki sem ga imel v osebo, za katero sem verjel, da je poštenjak (gentiluomo)«. Obenem pa je župan tudi ostro zavrnil nekatera podtikovanja na njegov račun v Majovih izjavah za tisk: »Pozivam ga, naj jasno in na glas pove vse, kar ve o meni in mojem početju, saj nimam kaj prikrivati in ga zato javno odvezujem morebitne poklicne tajnosti, ki bi mu kot odvetniku preprečevala, da pove prav vse, kar ve o meni«.

Bo Majo odgovoril na izziv? Bomo videli. Želeli pa je, da te goriške poletne zdrahe ne bi oškodovala Sklada Coronini bolj kot so ga že, sicer mesto tvega izgubo dragocenega ne toliko materialnega kot predvsem kulturnega bogastva.

V ponedeljek prva dva čarterska poleta Zanimanje Adria Airwaysa za letališče v Ronkah

Adria Airways se vrača na letališče v Ronkah. Povratek je bil precej nenavaden, zaradi vojnih razmer v Sloveniji, želja pa je, da bi se sodelovanje med slovenskim podjetjem in deželnim letališčem v Ronkah nadaljevalo in izpopolnjevalo. "Prihajamo kot ljudje, ki odprtega srca, pripravljeni na sodelovanje", je na ponedeljkovem srečanju z novinarji povedal glavni direktor Adria Airways Janez Kocjančič. V ponedeljek je namreč AA iz Ronk opravila prva dva čarterska poleta. V prihodnjih tednih in mesecih jih bo še nekaj deset, kasneje pa naj bi se sodelovanje nadaljevalo. Po posredovanju deželne oblasti je namreč ustanova Civilavia prejšnji teden izdala soglasje o pristajanju in vzletanju letal Adria Airways.

Na srečanju z novinarji, ki se ga je poleg Janeza Kocjančiča in sodelavcev udeležil tudi deželni odbornik Carbone, predsednik letališkega konzorcija Marocco in predstavniki potovalnega turističnega urada Aurora (dobrišen del potnikov za čarterske polete namreč prihaja prav preko te agencije) so se predstavniki slovenskega letalskega prevoznika in slovenske vlade — bil je prisoten še kabinet predsednika Peterleta, Kunstelj — zahvalili za pomoč in sodelovanje pri pridobivanju soglasja.

Predsednik Konzorcija za deželno letališče Marocco je dejal, da so v Ronkah pripravljene in zainteresirane za sodelovanje. Podoben interes je tudi na slovenski strani, kjer se kljub relativni normalizaciji razmer na matičnem letališču na Brniku, ki je bilo zaprto do 26. julija, nameravajo posluževati ronskega letališča za čarterske polete. Vidijo pa tudi možnosti za za-

četek pogovorov o razširitvi sodelovanja, tudi z ustanavljanjem mešanih družb.

Adria Airways je pred več kakor desetimi leti že uporabljala letališče v Ronkah, a se je sodelovanje prekinilo predvsem zaradi zelo togih predpisov o zračnem prometu.

Kraja v zlatarni

Odnesele prstane za 30 milijonov

Spretna tatca je upraviteljici zlatarne Sciomenta v Ul. Mazzini 18 takorekoč pod nosom izmaknila 15 prstanov v skupni vrednosti med 25 in 30 milijoni lir. Ženska stara okrog 50 let, temnejše polti in plavalosa (morda si je nadela lasuljo), ki je po oceni okradenke govorila z rahlo tujim naglasom, je stopila v zlatarno in si želela ogledati prstane in uhane. Postregla ji je Giuseppina Florenin, žena lastnika Carmineja Sciomenta. Ženska je izbrala par uhanov in jih takoj plačala. Nato je izbrala še prstan, ki pa je bil nekoliko pretesen. Z lastnico se je dogovorila, naj ji ga razširijo in da bo prišla ponj popoldne. Vljudno je pozdravila in odšla. Floreninova je seveda zaman čakala žensko, ko je zvečer pospravljala zlatino pa je tudi ugotovila zakaj je ni bilo več na spregled: "Klientka" ji je pred odhodom spretno izmaknila skatlico s 15 prstani. Zlatarja sta tatvino prijavila policiji šele naslednji dan, kar seveda še dodatno otežkoča že itak težavno iskanje tatice.

Izglasovan Statut Goriške Pokrajine Za so glasovali tudi predstavniki DSL

Goriški pokrajinski svet je na ponedeljkovi seji, nepričakovano, odobril Statut. Za dokument se je izreklo 18 svetovalcev, dva sta glasovala proti. Dosežena je bila tako dvotretjinska večina, kar se ni zgodilo niti ob prvem glasovanju. Za dokument so namreč glasovali tudi predstavniki demokratične stranke levice, ki so pokrajinskega odbora predlagali sprejem dokumenta, ki nalaga Predsedniku in Odboru, da posreduje pri Predsedstvu ministrskega sveta, za hiter zaključek postopka za odobritev zaščitnega zakona za slovensko narodnostno skupnost. Dokument se uvodoma sklicuje, na prvi člen Statuta, ki se glasi: "Pokrajina Gorica priznava prisotnost slovenske narodnostne manjšine, kakor tudi prisotnost drugih jezikovnih in kulturnih stvarnosti, kot je furlanska, bizjaška in gradeška".

Predsednik pokrajine je dokument sprejel, oziroma osvojil. To pomeni, da je ne glede na predlagatelja (oblikoval ga je svetovalka Devetakova) dokument postal, s podpisom vseh predstavnikov večinske koalicije in predstavnikov DSL, dokument pokrajinskega odbora, oziroma koalicije, ki se ji je v tem specifičnem primeru pridružila tudi DSL.

Sicer je bilo glasovanje o statutu na začetku ponedeljkove seje, ki se je pričela s precejšnjo zamudo.

Predsednik Gino Saccavini je napovedal takojšen pričetek glasovanja, razen v primeru, da predstavniki posameznih skupin niso spremenili že na zadnji seji izraženih stališč. Prvi je za besedo vprašal predstavnik zelenih Giorgi, ki je ponovno predložil amandma glede možnosti rabe slovenščine in osporaval interpretaciji dolo-

čil glede glasovanja. Po njegovem časovna odgoditev, med prvim in nato naslednjima dvema glasovanjema, daje možnost nadaljnega dogovarjanja in doseganja potrebne večine.

Vse je presenetil poseg predstavnika DSL Cipollonija. "Naša stranka je za 160 stopinj spremenila stališče, ki smo ga imeli na zadnji seji. Glasovali bomo za Statut, vendar ob sočasnem predložitvi in odobritvi dokumenta (dnevnega reda)". Cipolloni je tako stališče utemeljil z dejstvom, da je njegova skupina z največjo odgovornostjo sodelovala v pripravi osnutka in da je Statut — če ne upoštevamo incidenta glede slovenščine — dober instrument.

Takoj zatem je Giorgi ponovno osporoval postopku vodenja seje in vztrajal na ponovnem odprtju razprave.

Drugačno stališče je na ponedeljkovi seji napovedal predstavnik SSK Mirko Špacapan. Ponovil je sicer razloge, ki so bili v osnovi odločitve, da se na zadnji seji ni udeležil glasovanja — predlagali smo trinajst amandmajev prepričani da bomo naleteli na razumevanje in predvsem sodelovanje v pokrajinskem svetu. S tem je bil napravljen zadnji poskus za uveljavljanje slovenščine, ki pa žal ni bil uspešen — in ocenil, da je bil določen rezultat kljub vsemu dosežen. Ne gre namreč spregledati dejstva, da je slovenska problematika prevladovala v razpravi. Sicer pa Statut sam, tako kakor je bil izoblikovan, niti ni tako slab. Tudi glede priznavanja slovenske stvarnosti, ki je izecno omenjena že v prvem členu.

Špacapan je napovedal, da bo glasoval za Statut.

Spet je posegel Giorgi, ki je ogroženo protestiral ter izrekel pomisleke glede legitimnosti postopka in takoj ravnanje označil kot zanikanje osnovnih načel demokracije.

Sledilo je glasovanje. Dokument je podprlo osemnajst svetovalcev, proti sta bila Giorgi (zeleni) in Cosma (MSI).

Takoj zatem je prišlo do krajšega proceduralnega spora glede dokumenta DSL. Giorgi je zahteval, da se dokument vnese v dnevni red že napovedane seje in da se o njem začne razprava, sicer se njegova vsebina razvojeni in se celotna zadeva omeji na birokratsko — formalni akt.

Spor so rešili s krajšo prekinitvijo seje, pri čemer so dokument podpisali vsi predstavniki skupin v pokrajinskem svetu, z izjemo misovca Cosme in Giorgija. "Nisem podpisal zato, ker se ne bi strinjal z vsebino, saj je ta tako jasna in naravna. Ne strinjam se s korektnostjo postopka in vodenja seje", je povedal Giorgi. Dal pa je tudi razumeti, da je dokument, po njegovem, akt, s katerim se skuša prikriti, oziroma opravičiti taka sprememba stališča v vrstah DSL.

Načelnik svetovalske skupine PSI Deist pa je ob koncu seje, novinarju Pd dejal, da je podoben predlog med razpravo — to je izglasovanje posebne resolucije, sočasno s Statutom, posredoval tudi sam, a ga nihče ni upošteval.

Pokrajinski svet je na ponedeljkovi seji, poleg odobritve Statuta, razpravljal še o nekaterih drugih vprašanjih, dve točki pa sta bili umaknjeni z dnevnega reda.

Kurirska pot preko meje - tri osebe so od torka v priporu V Gorici zaplenili 2,3 kilograma heroína

Torek je bil za 33-letnega Vmicia Ceja iz Gorice, ulica Ortigara 11 in 35-letnega Zvonimirja Mašero iz Šempetra pri Novi Gorici nesrečen dan. Pod obtožbo posesti mamila — zelo verjetno pa se bo v prihodnjih dneh obtožnica še spopolnila — sta se znašla v zaporu v ulici Barzellini. V priporu je še tretja oseba, L.C. iz Gorice. Vlogo L.C. v zadevi še preučujejo. Pri poslu naj bi sodelovala še ena oseba. Imena sicer niso sporočili, šlo pa naj bi za jugoslovanskega državljana, Mašerovega prijatelja.

Skupna, oziroma koordinirana akcija oddelka goriškega komisariata za preprečevanje širjenja mamil, posebne enote policijskega komisariata v Trzinu in skupine GOA, ki deluje na deželni ravni v okviru finančne straže, se je tako uspešno zaključila. V torek popoldne so v kmečkem poslopju v Vicolo Tronco v Gorici, zasegli 2,3 kilograma heroína in aretirali tudi Ceja in Mašero. Gre za letos na Goriškem prav gotovo najpomembnejšo akcijo v boju proti širjenju mamil.

Heroin je bil pakiran v petih večjih zavojih in nekaj plastičnih vrečkah. Po dosedanjih ugotovitvah naj bi šlo za mamilo pakistanskega, oziroma turškega izvora, približno 70 procentne čistosti. Torek za "kvalitetno" blago, ki bi v primeru, da bi uspelo priti na "tržišče", bilo vredno okrog pet milijard lir.

Na včerajšnji tiskovni konferenci, ki jo je vodil načelnik letkečega oddelka dr. Sparagna, udeležili pa so se je tudi

poveljnik skupine GOA polkovnik Vincenzo Cerceo, kapetan finančne straže Enrico Ferrari, načelnik trziškega komisariata dr. Zito in osebe, ki je sodelovalo pri akciji, so naglasili pomen koordiniranega nastopanja in sodelovanja raznih služb pri zatiranju tovrstne zločinske dejavnosti. Podčrtali so tudi pomen sodelovanja s policijskimi organi preko meje.

Z nadaljevanjem preiskave naj bi razkrili celotno ozadje zadeve. Tako naj bi ugotovili nadalnje člene v verigi prodaje in tržišča kamor je bilo mamilo namenjeno, seveda poleg minimalne količine, ki bi prišla na domači (goriški) trg.

Poskusov organiziranja tihotapskih in razpečevalskih mrež je bilo v zadnjem času kar nekaj, so povedali v pogovoru z novinarji. Navedli pa so tudi ugotovitev, da je vojno stanje v Jugoslaviji sicer zavrla, vendar pa ne presekalo balkansko pot pošiljk mamila. Tisti, ki se s tem ukvarjajo, so se pač prilagodili in poiskali drugačne možnosti.

Preiskovalci bodo seveda doobra pobrskali tudi po precdensih vseh priprtih, oziroma osumljenih oseb. Menda doslej nihče ni bil vpleten v trgovanje, oziroma razpečevanje mamil. Eden od dveh glavnih osumljencev — Vinicio Cej — je osumljen sodelovanja pri znani goljufiji s ponarejenimi listki državnih loterij. Kakšno vlogo naj bi imel L.C. pa ni znano.

Mlad Tržičan umrl v Lignanu

Mlad voznik iz Tržiča je včeraj ponoči izgubil življenje v shrbljivi prometni nesreči pri Lignanu. Še ne 27-letni Maurizio Di Matteo iz Tržiča, Ul. Capodistria 7, ki je bil kot barman zaposlen v obmorskem turističnem središču, se je včeraj ponoči nekaj pred 3. uro skupaj s prijateljem peljal po Ul. Tagliamento med Lignanom in Bibionejem. Najbrž zaradi velike hitrosti je njegov fiat uno turbobozaneslo s ceste. Avto se je silovito zaletel v železobetonski nosilec električne napeljave. V trčenju se je vozilo dobesedno razklatlo v dvoje. Za Di Mattea ni bilo več pomoči, njegov sopotnik, 19-letni Ermete Codognotto iz kraja S. Michele al Tagliamento, pa je bil skoraj nepoškodovan in bo okrevljal v 10 dneh. Na kraju nesreče so poleg karabinerjev posegli tudi gasilci, da so izvlekli truplo iz razbitin.

Di Matteo zapušča v Trzinu starše in tri leta mlajšega brata.

kino

Gorica

CORSO Zaprt.
VERDI Zaprt.
VITTORIA Zaprt.

Tržič

COMUNALE Zaprt.
EXCELSIOR Zaprt.

Nova Gorica

SOČA (Kulturni dom) 18.30-20.30 »Robocop II.«
SVOBODA (Šempeter) 20.30 »Bolnica Frankenstein«
DESKLE 20.00 »Popoldanske strasti«

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
All'orso bianco - Korzo Italia 10 - tel. 531576.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
S. Antonio - Ul. Romana 147 - tel. 40497.

pogrebi

Danes, ob 11. uri Celeste Pedrini iz bolnišnice Janeza od Boga v cerkev sv. Justa in na glavno pokopališče, ob 13.15 (zaprte krste) Giustina Donda vdova Grion iz splošne bolnišnice v Moraro.

V nedeljo zvečer že drugič na motovunskem trgu Srečanje istrskih guncarjev z domačimi ljudskimi vižami

Človek bi rekel, da čas ni naklonjen ljudskim godcem in njihovim vižam, razigranosti in prešernosti. V glavnem tudi je tako, ker nam življenje, posebno v mestu, narekuje naglico in si ne dovolimo oddiha, da bi prisluhnili preprosti viži. Vloga godcev pa je bila in je raznolika. Včasih so res preganjali dolgčas, pogosto pa so bili tudi najhujši sovražniki žalosti ali zaskrbljenosti, saj nas lahko prijeten motiv razvedri, da za nekaj trenutkov pozabimo na skrb in težave, da globlje zadihamo in ob tem najdemo moči za nadaljevanje poti.

Približno to vlogo so si letos prevzeli motovunski guncarji. Bilo je lani ob koncu avgusta, ko smo napovedali prvi praznik ljudskih godcev v Motovunu. Drobno istrsko mesto je tedaj zazvelo ob zvoku manfrin, polk in šaltinov, ki so jih skupine godcev v raznih sestavih iz bližnjih in oddaljenih vasi igrali na motovunskem trgu.

Mlajši in starejši godci so uspeli pričarati vzdušje, ki je lastno samo ljudskim praznikom, kar je srečanje guncarjev tudi bilo. Glavni junak je bil bajs ali mali kontrabas na dve struni, ki se je še ohranil v Istri. Ob bajsu so se pojavljali klarineti, violine, harmonike in lahko sumimo, da je bil bajs le izgovor za praznik.

Letos je stanje v Jugoslaviji in v Istri zelo drugačno. Slovenija še ni pozabila na vojne dogodke in na rane, ki jih je utrpela, Hrvaška pravkar doživlja hude spopade. Pa so v Istri kljub temu sklenili, da organizirajo praznik in povabijo godce iz slovenske in hrvaške Istre, pa še Italijane zraven, saj ljudska glasba ne priznava meja. Praznik bo v nedeljo, 4. avgusta, kot lani na motovunskem trgu. Zaradi vročine so sklenili, da se bo prireditev začela ob 19. uri, trajala pa bo »uradno« kake dve uri, potem se

bo igranje nadaljevalo verjetno pozno v noč, ker se godci, ko se srečajo težko razidejo. Vsak se spomni viže, ki jo ima še posebno rad, viža pa vleče vižo, kot češnja češnjo.

Nekoč so tudi pravili, da:

Kdor hoče plesati,
mora godca plačati,
saj godec ni konj,
da bi delal zastoj!

V preteklosti je že bilo tako in morada to pravilo velja še dandanes, motovunski godci pa že drugo leto zapored dokazujejo, da jim je zaslužek deveta briga, ko pa je tako prijetno stopiti na oder pred prisrčno občinstvo in zaigrati nekaj starih viž, ki bi sicer tonile v pozabo. Zato bo nedvomno tudi letošnje srečanje tako prijetno kot lansko, nevarnim vojnim dogodkom navkljub. Morda bo ljudska viža le uspela pregnati zle slutnje in skrbi - vsaj za hip.(nak)

Za kanček upanja v nelahkih dneh

Čas spreminjanja in prepoznavanja

Živimo v prelomnih časih, ko se ruši staro in se na obzorju že močno blesti novo obdobje. Čudoviti so prelomni časi zaradi vsega prihajajočega - grozljivi so zaradi rušenja, sredi katerega se znajdemo. In ni dvoma, da smo po vojnih dnevih v Sloveniji sredi vihre spreminjanja tudi mi. Osupli nad naglico dogodkov, marsikdaj tudi presenečeni zaradi resnice, ki se razkriva v teh usodnih tednih. Prelomni časi so časi resnice brez vseh preoblek, so časi prepoznavanja. Za nekoga je razkrita resnica navdušujoča, ker jo je slutil tudi prej kljub drugačnemu videzu in naličju. Za druge spet je resnica brdko razočaranje, v kolikor so pač verjeli videzu prejšnjega obdobja ali ta videz celo idealizirali. Dejstvo je, da se ruši sedaj že jugoslovanski zid, tako dolgo skrit in za mnoge neobstoje, prav nič podoben tistemu berlinskemu. Toda dialektika je v tem, da se kaže zid na različne načine, vendar v tem prelomu časa vedno iz iste snovi, istega materiala.

Jugoslovanski zid je vsak dan vidnejši in ga ni mogoče tajiti: material, iz katerega je narejen, pa je real-socialistična ideologija, ki je v različnih ambientih porodila različno dediščino. Vojna vsak dan jasneje kaže, da je ta zid v bistvu Zveza, sistem povezave različnih narodov. Povezava, ki naj bi pomagala tem narodom do miru in skupnega življenja, se je po real-socialistični logiki spremenila v dominacijo, se iz pomoči spremenila v vodnico in oblast ter iz sebe rodila »biser« v podobi jugoslovanske ljudske armade. Na vsak način je treba potolažiti vse tiste, ki se bojijo za sloves partizanskega boja - poanta je ravno v tem, da partizanski boj in jugoslovanska ljudska armada nimata prav nič skupnega. Tisto, kar je znotraj II. vojne povezovalo jugoslovanske narode, jim je potem kategorično zavladalo. Toda istočasno je treba tudi poudariti, da je bilo za prepoznanje real-socializma Jugoslavije v poslednjih letih vendar dovolj priložnosti in da je verjetno skrajni čas, da prenehamo objokovati stare ideale, češ »kaj so naredili z Jugoslavijo, v katero smo verjeli«. Sojenje četverici, prve demokratske volitve in posledice teh volitev - vse to naj bi bilo dovolj, da bi vendarle prepoznali zid, ki so bo upiral vstopu v novi čas, če ne drugače tudi z orožjem in potoki krvi. Saj je real-socializem praktično povsod po svetu, tudi v Jugoslaviji, ravnal enako: problem

sožitja narodov je rešil tako, da problema sploh ni hotel videti. Problem človeškega samopreseganja (vere) je rešil s tem, da je odrinil Cerkev in vernike izven družbe s primernim posmehom. Nikdar ni prenesel drugačnosti, razen le samega sebe. Ves čas je ohranjal hladno vojno s sklicevanjem na razpustitev ob koncu I. vojne, kar dela še danes: jugoslovanski generali usmerjajo topove na sovražnike iz leta 1945. Nepomembno narodovo telo je vsepovsod razdelil na dve polovici: na svoje privržence in na tiste druge, ki so nacionalisti, izdajalci, sovražniki, belogardisti, fašisti in podobno. Dandanes se ta real-socializem ne more več sklicevati na izvorne ideje komunizma, ker jih je pač sam diskreditiral, sklicuje pa se na nekakšno državo, ustavo, papir - moralnega kapitala pa ni več. Dejstvo je, da se niti danes ne more spremeniti, predugačiti, zato je nevaren in se bo z vsemi sredstvi boril za svoj obstanek ali renesanso.

Naša prihodnost je le v prihodnosti demokracije, ne v hoji nazaj. V tem trenutku je treba stopiti naprej, zapustiti, kar nas je razočaralo. Treba je stopiti naprej s samostojno Republiko Slovenijo, ker je to tudi naša uresničitev in v našem prostoru. Nova Evropa je čas demokracije ali pa te Evrope ne bo in pri vsem tem imamo dosti razlogov za upanje: upanje je v hrabrem prepoznavanju resnice, ki uvaža nov čas.

Upanje je v pokončni drži Republike Slovenije, ki je osupnila svet. Upanje je v prepričanju, da bo tudi Evropa končno prepoznala največjo nevarnost: ta ni v osamosvajanju narodov in v novih državah, pač pa v restavraciji hladne vojne, v real-socialističnih armadah, ki želijo ustaviti čas. Upanje je v samorazkroju zida zgoščenega v jugoslovanski ljudski armadi, ker je na srečo življenje visoko nad mrakobno ideologijo. In ne nazadnje je upanje v nas samih in našem prepoznavanju, ki so ga že kdaj pričeli tisti naši zasmehovani posamezniki, ki so videli resnico dvoreznosti jugoslovanske države in so si tudi to upali na glas povedati. Upanje je v nas samih, da lahko dozorimo do konca na tukajšnjem majhnem koščku Evrope, ki pa je pomemben, kot je pomembno vsakršno človeško dozorevanje na tem planetu. In vsa ta upanja nam upravičeno dajejo moč v teh težkih dnevih, ki jim še ni videti konca.

JANEZ POVŠE

Na Obalo se počasi vrača kulturno življenje

Te dni se zdi, kakor da se življenje na Obalo spet vrača, ne le dopustniško, ko si želi vsakdo le sprostitev in umika od težav, kakršnekoli že so, ampak tudi kulturno.

V dveh dneh zaporedoma so me povabili na dve otvoritvi slikarskih razstav. Bile so štiri, a jih »tehnično« nisem zmogla. Glavni pobudnik in organizator je bil spet Danilo Drofenik. »Spet« pravim zato, ker se zadnje čase kar nekaj sodelovanju nekaj sponzorjev, ki so mu ponudili prostor in tudi lep sprejem razstavljalcev. Tako sta se odzvala izolski Stavbenik-družbena prehrana in Hotel Delfin, svoje prostore sta z veseljem prepustili tudi Restavracija Istra v Portorožu in Srednja gostinska in turistična šola v Izoli.

Avtorji so bili štirje: domačin Arduin Hrvatini iz Šmarji pri Kopru, Erna Ferkančič-Fric in Alica Javšnik iz Celja ter Alojz Konec iz Sevnice. Skupno imajo ustvarjalno voljo in željo, da bi se njihova misel širila skozi delo.

Eden med njimi je akademski slikar, to je Alojz Konec, ki je svoj ciklus olj poimenoval *Slike zelenega*. Ne želim poudarjati likovne izobrazbe razstavljalcev, kajti pri vseh so vredna določena iskanja, pa seveda tudi »najdenja«.

Alojz Konec zajema dolino Save z njeno barvno elementarnostjo, saj sam pravi, da ji ne želi dajati nobenih ekoloških prispevkov. Alica Javšnik ni poklicna slikarka, kljub temu nudi novost, saj ustvarja z barvami za tkanino na platno, kar daje njenim motivom drugačno figuracijo. Naj gre za razpoznavni sopek rož ali za abstrakcijo, v vsakem je nabo, usmerjen in okvirjen navzven, v svet.

Erna Ferjančič-Fric je likovni pedagog, zato jo je lažje postaviti v zgodovinsko likovno danost, saj nas odpelje s študijem barve v svet postimpresionistov, posebno narave, s katero ohranja dovolj intimen odnos. Za konec sem pustila Arduina Hrvatina, dolgoletnega likovnega pedagoga na Koprskem. Tako kot je njegov čopič voden v doživljanje domačega istrskega okolja, pa naj je to beli kamen ali modri mož pri počitku, tako je potovanje gledalca ob njegovih podobah - sreča kraj, ki je tradicionalen, zato vreden.

Moram še povedati, da smo imeli priložnost uživati ob pravem istrskem jedilniku, z »bobiči« vred, ki so ga pripravili stavbeniški kuharji. Občasno nas je od drobot odpeljal še k drugi dobroti gospod Eržen s svojo violino.

MIRAJM FURLAN

Faksimile ene najstarejših slovenskih knjig

Čandikov prevod Kanizijevega katekizma

Peter Kanizij — Janez Čandik: Catechismus skuzi malane figure naprej postavljen 1615 - Faksimilna izdaja Mohorjeve družbe v Celju. Sprema beseda Marijan Smolik. Natisnila Tiskarna Jože Moškrič v Ljubljani 1991, str. 125.

Z izdajo faksimila edinega ohranjenega izvoda prvega slovenskega katoliškega katekizma z lesoreznimi podobami (hrani ga Univerzitetna knjižnica v Münchnu), ki ga je 1615 v Augsburgu izdal jezuit Janez Čandik, se celjska Mohorjeva družba pridružuje počastitvi 500-letnice rojstva utemeljitelja jezuitskega reda sv. Ignacija Lojolskega (1491-1556) in 450-letnice ustanovitve Družbe Jezusove (1540). S Čandikovim prevodom Kanizijevega katekizma, ene najstarejših slovenskih knjig, je neločljivo povezano ime ljubljanskega škofa Tomaža Hrena (1560, Ljubljana - 1630, Gornji grad). Čeprav se je rodil v protestantski družini, se je šolal pri jezuitih v Gradcu in na Dunaju, postal kanonik v Ljubljani, leta 1599 pa ljubljanski škof. Bil je vodja protireformacije na Kranjskem in je vodil komisijo, ki je izganjala protestante, zapirala ali rušila njihove molitnice ter sežigala protestantske knjige.

Čeprav Hren ni bil samostojni pisec, je kljub temu pripravil načrt za izdajo slovenskih cerkvenih spisov, sodeloval pri njihovi pripravi in jih izdal. Ugledni slovenski literarni zgodovinar dr. Janko Kos piše v Pregledu slovenskega slovnstva (DZS 1989), da je Hrnov načrt obsegal izdajo katekizma, molitvenika in pesmarice. Leta 1613 je izdal knjigo Evangelija inu listuvi (lekcionar - praznike, namenjen duhovnikom). Hrenovo delo je bilo zgolj priredba Dalmatinove Biblije za katoliške potrebe. Priredbo pa ni pripravil Hren, pač pa jezuit Janez Čandik iz Višnje gore. Hren je knjigo le deloma jezikovno popravil in jo izdal.

Skratka, škof Hren si je na moč prizadeval, da bi tudi katoliški Slovenci dobili potrebne knjige, vendar je uspel izdati le dve. Janez Čandik (okr. 1581, Višnja gora na Dolenjskem - 1624, Gradec), ki velja v slovenski književnosti skupaj z znamenitim koroškim jezikoslovcem Ožbalto Gutsmannom (1725, Buhlja pri Grabstajnu - 1790, Celovec) za najpomembnejšega jezuitskega pisatelja, je v sodelovanju s škofom Hrenom 1612 pripravil prvo slovensko tiskano izdajo nedeljskih beril in evangelijev - Evangelija inu listuvi, ki je po Smolikovi sodbi najpomembnejša knjiga katoliške verske obnove in je ohranjena vsaj v nekaj izvodih. Po zapisu dr. Marijana Smolika v spremni besedi faksimilne izdaje Kanizijevega in čandikovega katekizma, je Čandik poskrbel za prevod, ki je bil 1615 natisnjen v Augsburgu na stroške ljubljanskega stolnega dekana Mihaela Mikca. Po običaju verskih cerkvenih izdaj prevajalec v knjigi ni omenjen, vendar je znan iz arhivskih podatkov.

Edini zdaj znani izvod od skupno 2000, kolikor jih je bilo natisnjenih, danes hrani münchenska univerzitetna knjižnica. Dr. M. Smolik, skrbnik Semeniške knjižnice v Ljubljani in eden najboljših poznavalcev najstarejših slovenskih knjig, meni, da prejšnjega lastnika knjižnice razodeva žig na hrbtni strani naslovnega lista. Dovolj zgovorno namreč dokazuje, da je prišla v bavarsko prestolnico takrat, ko je bila univerza v Landshutu, torej v letih med 1800 in 1826. Dotlej je bil edini ohranjeni izvod Kanizijevega in Čandikovega katekizma verjetno v kakem bavarskem samostanu, razpuščenem 1803. leta, kei so najbrž le tam imeli smisel za shranjevanje takih tiskov. Verjetno je knjižica - tako dr. M. Smolik v spremni besedi - našla milost v knjižničarjevih očeh predvsem zaradi podob, ki so bile enake tudi v nemških knjigah. Izvod knjige Catechismus Petri Canisii (1615) je zdaj vezan kot prvi

tisk še z dvema drugima knjižicama, latinsko iz leta 1572 in francosko iz 1603.

Avtor spremnega besedila prav tako meni, da Čandik s prevajanjem Kanizijevega katekizma ni imel težkega dela, kajti že znane verske izraze je bržčas povzel po dotedanji verski praksi, ki se je naslanjala na ustno izročilo, iz katerega so črpali tudi slovenski protestanti. Zato je razumljivo, da so isto besedilo skoraj nespremenjeno ponatiskovali tudi v poznejših izdajah katekizmov. Čandikov prevod Kanizijevega katekizma bogatijo zelo lepe lesorezne podobe, ki so delo neznanega avtorja, uporabljene pa so bile tudi v izdajah istega katekizma v drugih jezikih, ki jih je pripravil bavarski jezuit Georg Mayr. Dr. Smolik meni, da vsebina podob pojasnjuje besedilo molitev, resnic in zapovedi, lesorezec naj bi se pri tem naslanjal na starejšo izdajo katekizma z bakrorezi, vsi pa naj bi iskali navdih v Svetem pismu in v bogoslužnih obredih.

Prvič so bili lesorezi iz Čandikove knjige predstavljeni širši javnosti leta 1970 na razstavi Lesorez na Slovenskem v Slovenj Gradcu z imenitno predstavitvijo in navjishjo strokovno oceno. Sodeč po slovenjgraški razgrnitvi, naj bi bila Čandikova knjiga oziroma njegov prevod Kanizijevega katekizma z lesoreznimi podobami, izjemno dragocen dogodek v razvoju lesorezne umetnosti na Slovenskem. Nastanek ilustracij pripada namreč zadnji četrtini 16. stoletja, torej še dobi našega reformacijskega gibanja, natisnila pa jih je protireformacija. Kljub temu spoznanju delo brez pridržkov uvrščamo v čas lesorezne umetnosti dobe protireformacijskega gibanja na Slovenskem, ne glede na čas, ki je že davno prešel tudi stilno izročilo podob Kanizijevega katekizma. V katekizmu je podoba namreč bistvo in ne le okras!

Izdaja faksimila edinega ohranjenega izvoda prvega slovenskega katoliškega katekizma iz leta 1615 spada v akcijo nekaterih slovenskih založb in pešice kulturnih delavcev za ohranitev najstarejših slovenskih knjig, ki so v naših knjižnicah že prave redkosti, s ponatimi pa postajneje dostopne za študij in častilec naših prvih tiskov. Tako je doslej izšlo že nekaj del slovenskih protestantskih piscev. Izmed maloštevilnih katoliških spisov 17. stoletja je 1979 izšel Alasijev Slovarček Vocabolario italiano e Schiavo, tiskan daljnega 1607. leta in ohranjen v enem samem izvodu v ljubljanski Narodni univerzitetni knjižnici. »Alasijeva knjižica vsebuje razen slovarčka še nekaj molitev in starih ljudskih pesmi, zaradi italijanskega črkopisa pa je bila njena uporaba ost omenjena na zahodni rob Slovenije«, (dr. M. Smolik). Le osem let za Alasijevim Slovarčkom je izšel Kanizijev katekizem v Čandikovem prevodu, ki s faksimilno izdajo sodi med najdragocenejše najatraktivnejše slovenske knjige.

Ob tem nas s posebnim ponosom navdaja spoznanje, da smo s prvim Trubarjevim katekizmom v slovensčini in v posebni knjižici z njegovim Abecednikom (1550) Slovenci komaj nekaj desetletij za Nemci prišli do svojega katekizemskega slovstva. Slovstveni začetki slovenske reformacije segajo namreč v leto 1550, ko sta izšli prvi slovenski knjigi (že omenjena Trubarjev Catechismus in Abecedarium). Zadnja protestantska knjiga je izšla leta 1595, z njo je bil sklenjen krog protestantskega slovstva na Slovenskem. Na drugi strani se je slovstvo slovenske protireformacije začelo leta 1574, ko je v Gradcu izšel katekizem redovnika Pachernackerja, ki pa se ni ohranil in zanj vemo samo iz Trubarjevega sporočila. Protireformacijsko slovstvo se je obdržalo dobra štiri desetletja, saj je bilo končano že leta 1615, ko je izšla Čandikova priredba Kanizijevega katekizma.

IVAN VIRNIK

Prejšnji teden so uradno predstavili enajsterico Juventine Začetek treningov že 19. t.m.

Vodstvo, trenerji in igralci članskega moštva Juventine, ki bo v prihodnji sezoni nastopala v promocijskem prvenstvu, so na zasluženem dopustu. Vendar ta bo le kratkotrajen, saj se bodo takoj po velikem šmarnu, točneje v ponedeljek, 19. t.m., že zbrali na prvem kondicijskem treningu v Soškem parku pri Pevmih.

Prejšnji teden so na vrtu pri Tabajevih v Standrežu uradno predstavili člansko ekipo za sezono 1991/92. Gre vsekakor na novost, kot je tudi v svojem nagovoru dejal Miloš Tabaj, saj se letošnji prvič zbrali v popolni sestavi še pred počitniškim presledkom. Prisotni so bili prav vsi, tako najnovejši sile Roberto Casagrande, Massimo Ceccotti in Massimo Pizzi, pa novi trener Lucio Mauri, kot tudi četverica mladincev (Martin Marussi, Marco Devetak, Dino Persoglia in Marino Peteani), ki bodo trenerju na razpolago v morebitnih težkih trenutkih. Tabaj je orisal uspehe lanske sezone, ki so bili nedvomno sad štiriletnega programa in ob tem zaželel, da bi bila nova sezona še bogatejša in istočasno tudi lepa priložnost za vse igralce, ki so jih lani močno preizkušale poškodbe.

Igralcem je zaželel čimplodnejšo sezono tudi predsednik štandreskega rajonskega sveta Walter Ressi, ki je poudaril pomembnost obstoja in delovanja štandreskega nogometnega društva, prav gotovo med vodilnimi v goriškem prostoru. Trener Mauri je bil bolj jednat in povedal le, da bo več besed našlo svoj prostor v slačilnici in na igrišču.

Opaziti je bilo, da vodstvo Juventine želi tudi v naslednji sezoni postreči

svojim zvestim navijačem s kompetitivno enajsterico, verjetno še močnejšo kot minulo sezono. Kdor dobro začne, pravi pregovor, je že opravil polovico dela. Predpogoji za uspešno sezono so tu, sicer vse ob svojem času.

Naj dodamo še to, da je vodstvo pred nedavnim dokončno odkupilo branilca Sovodenj Marka Černigoja, ki je sicer že lani nastopal z belo-rdečimi, napadalec Marjan Cingerli pa bo najverjetneje oblekel dres Mladosti.

V sezoni 1991/91 bodo za Juventino nastopali: Oddone Pascolat, Massimo

Kavs, Roberto Andaloro, Tullio Bastiani, Maurizio Capotorto, Moreno Trevisan, Massimo Tabaj, Paolo Chizzolini, Paolo Travagin, Marco Černigoj, Marco Kerpan, Claudio Cettolo, Roberto Casagrande, Massimo Pizzi, Franco Ceccotti, Martin Marussi, Marco Devetak, Dino Persoglia in Marino Peteani. Treniral jih bo Lucio Mauri. (mar)

Na sliki (Foto Čubej): igralci in trenerji Juventine na sobotni uradni predstavitvi.

Balinarski turnir za Kraško trofejo Meblu prvo mesto

Pred kratkim je društvo Nabrežina priredilo tradicionalni mednarodni balinarski turnir za 17. kraško trofejo, ki se ga je udeležilo kar 16 trojk. Večina ekip je prihajala z onstran meje, predvsem z istrskega območja.

Že na jutranji predstavitvi ekip je bilo razvidno in jasno, komu bo šla telošnja trofeja. Goriški Meblo se je namreč predstavil z odlično postavbo, ki je sestavljala ogrođje jugoslovanske reprezentance na pravkar zaključnem svetovnem mladinskem prvenstvu v Italiji.

Tudi tokrat predvidevanja niso bila zgrešena, saj so bili Goričani za razred boljši od ostalih tekmecev. V izločilnem delu so jih v srečanju, ki sicer takrat ni nič pomenilo, premagali domačini. V ostalih petih tekmah pa so prepustili nasprotnikom le bore tri

točke, kar nam jasno priča o njihovi premoči.

Veliko bolj kot na balinarskih stezah, kjer so nastopile kar tri ekipe Nabrežine, od katerih pa se ni nobena uvrstila v četrtfinale, pa so se domačini izkazali za izredno gostoljubne, saj so se gostje tudi letos, kot po navadi, med njimi odlično počutili.

REZULTATI

ČETRTFINALE: Meblo - Topolc 11:0, Turini - Kraški dom 11:8, Planinc - Sistiana 11:7, Grožnjan - Marušiči 11:6.

POLFINALE: Meblo - Turini 11:1, Grožnjan - Planinc 11:8.

FINALE ZA 1. MESTO: Meblo - Grožnjan 11:0.

FINALE ZA 3. MESTO: Planinc - Turini 11:4.

KONČNI VRSTNI RED: 1. Meblo, 2. Grožnjan, 3. Planinc, 4. Turini. (Z.S.)

Uspel nogometni tenis v Barkovljah

V Barkovljah se je odvijal prvi turnir v nogometnem tenisu, ki je privabil zadovoljivo število udeležencev. Osem ekip je bilo razdeljeno v dve skupini, prvi dve uvrščeni pa so se pomerili v polfinalnih in finalnih tekmah. V finalu smo bili priča zelo izenačeni tekmami, zmagala pa sta R. Smotlak in V. Jogan. Drugo mesto je pripadlo paru I. Perčič - E. Ravalico, v finalu za 3. mesto sta J. Gregori in D. Doles z lahkoto odpravila postavbo R. Kalin - P. Fonda.

LESTVICA SKUPINE A: R. Smotlak - B. Jogan 6, R. Kalin - P. Fonda 4, A. Gregori - R. Mosetti 3, Š. Turk - M. Turk 0. LESTVICA SKUPINE B: I. Perčič - E. Ravalico 6, J. Gregori - D. Doles 5, R. Seražin - M. Ferluga 3, R. Sluga - P. Volk 1. POLFINALE: R. Smotlak, V. Jogan - J. Gregori, D. Doles 2:0 (15:10, 20:18), I. Perčič, E. Ravalico - R. Kalin, P. Fonda 2:0 (15:11, 15:5). FINALE ZA 3. MESTO: J. Gregori, D. Doles - R. Kalin, P. Fonda 2:0 (10:6, 10:4). FINALE ZA 1. MESTO: R. Smotlak, V. Jogan - I. Perčič, E. Ravalico 2:1 (13:15, 15:8, 15:13). (V. J.)

Na košarkarskem turnirju »San Lorenzo« Zanimiv polfinale

Konec tedna so odigrali še zadnje kvalifikacijske tekme košarkarskega turnirja »San Lorenzo«, v polfinale pa so se poleg ekip La Luna in Main uvrstili še postavi Giubini in CEI. Ostale štiri ekipe pa se borijo za uvrstitev od 5. do 8. mesta.

V polfinalu smo bili priča res zanimivima in izenačenima tekmama. V finalu, ki bo v soboto, pa sta se uvrstili ekipi Giubini (B. Vitez, R. Persico, S. Angelo, D. Menardi) in La Luna (S. Bortolot, A. Castagnevitz, P. Rosignano, A. Quadrelli), porazenca Main (M. Trimboli, A. Perosa, R. Ritossa, F. Zarotti) in CEI (G. Pozecco, M. Crisma, S. Collarini, A. Radovani) se bosta jutri zvečer pomerili za osvojitev tretjega mesta.

Drevi sta na sporedu finalni tekmi za 5. oz. 7. mesto. Igrali pa bodo VIP (D. Pregarc, S. Raubar, R. Di Piero) proti IPP (A. Tonut, K. Arena, D. Tommasini) ter Gioinana (U. Merlin, V. Angelica, F. Santangelo) proti Tre Kappa (F. Pistrin, N. Porcelli, M. Sterle, S. Mermolja).

Najzanimivejši tekmi doslej, oba polfinalna dvoboja sta potekala v znamenju lepe, hitre igre, kjer so prevladovali igralci višjih kategorij.

V prvi tekmi sta namreč izstopala B. Vitez (29 točk) in S. Angeli (29), pri porazenih pa R. Ritossa (30) in A. Pe-

rossa. Tudi v drugem polfinalu je bil zamgovalec v dvomu do zadnje sekunde. Protagonista srečanja pa sta bila P. Rosignano in S. Bortolot pri La Luna, G. Pozecco in R. Radovani pa pri ekipi CEI. Ob Borisu Vitezu in delno Davidu Pregarcu ter Sandiju Rauberju so vsi ostali naši predstavniki v glavnem igrali poprečno. Jadranovci R. Pavlina, M. Pertot, R. Stanissa, U. Merlin, borovca P. Ažman in F. Franceschin so nadaljevali z bledeimi predstavami, le M. Crisma je zadovoljil v polfinalni tekmi, čeprav smo od njega več pričakovali.

IZIDI 5. IN 6. KOLA:

La Luna - Main 76:69, Giubini - IPP 82:65, Tre Kappa - VIP 83:90, Gioiana - CEI 88:97.

POLFINALE ZA 5. - 8. MESTO:

IPP - Tre Kappa 103:88, VIP - Gioiana 122:101.

POLFINALE ZA 1. - 4. MESTO:

Giubini - Main 102:97, La Luna - CEI 101:98.

DANES: 19.30 finale za 9. mesto: IPP - Gioiana, 19.30 finale za 7. mesto: Tre Kappa - Gioiana, 21.15 finale za 5.6. mesto: VIP - IPP.

JUTRI: 21.15 finale za 3. mesto: CEI - Main.

SOOTA: 21.15 finale za 1. mesto: La Luna - Giubini.

V. JOGAN

Edi Skok: »Moj cilj je uvrstitev v krog državnih reprezentantov«

Edi Skok (letnik 1970) se s strelskim športom ukvarja že tri leta in pol. Po komaj nekaj mesecih treninga je na državnem tekmovanju zasedel odlično drugo mesto. Takojšnji uspeh ga je spodbudil, da se je temu športu popolnoma posvetil. Do lanskega leta je nastopal v kategoriji juniores, letos pa je prestopil v članske vrste. Na zadnjem državnem tekmovanju, ki je bilo pri Gardskem jezeru, ni dosegel pričakovanih uspehov, saj se je na končni lestvici uvrstil na 17. mesto. To vsekakor ne izbrše odličnega 1. mesta na lanskem državnem tekmovanju, ko je postal državni prvak v kategoriji juniores in prav tako 1. mesta na mednarodnem srečanju v Bologni. Tekmuje v tehnični zvrsti »Double trap«.

Kdaj si se spoprijel s streljanjem in kdo te je spodbudil k temu?

»Pred tremi leti in pol sva šla s stricem na strelšče v Novo Gorico in ko sva si ogledovala tekmovanje, mi je on namignil, da bi lahko tudi sam začel streljati. Tako sem poskusil: bilo mi je všeč in sem nadaljeval. Navdušil sem se, ker so se dobri rezultati kmalu pokazali. Postal sem član društva »Tiro a volo« iz Gradišča, kjer tudi treniram. Priprave niso nič posebnega. Na strelšče hodim štirikrat do petkrat na teden. Tam ves trening samo streljam. Vsakokrat napravim več serij:

vsaka traja 20/25 minut, vmes pa si odpočijem. Trenutno sem dejavnost opustil, ker sem ostal razočaran nad slabim izidom državnega tekmovanja, tako da sem za sedaj obesil puško na klin«.

Ko smo že pri tem, kaj bi povedal o svojem nastopu na državnem tek-

movanju?

»Po odličnih uspehih, ki sem jih dosegel tako lani kot predlanskem, sem letos upal na dobro uvrstitev, predvsem zato, ker bi ta pomenila nastop na Olimpijskih igrah v Barceloni. Tekmoval sem v kategoriji senior, v katero sem prestopil januarja letos. To ni bila sicer zame nobena novost, ker sem v članskih vrstah že nastopil in dosegel tudi dobra mesta: lani sem bil tretji, leto prej pa drugi. Tokrat, ko bi se moral res izkazati, pa sem imel smolo. To me še bolj peče, ker sem imel enkratno priložnost, da bi stopil v italijansko reprezentanco. Iz razočaranja sem odločil, da nekaj časa ne bom treniral, tako da si psihično odpočijem«.

Kaj pričakuješ od te športne discipline, kakšni so tvoji načrti za naslednje sezone.

»Moj cilj je vsekakor uvrstitev v krog državnih reprezentantov, ki se bodo potegovali za najvišja mesta na olimpiadi. Sicer srednja starost najboljših svetovnih strelcev (prav tu v Italiji imamo za to veliko tradicijo) se suče okrog 35 let, zato imam še več časa za uresničitev mojih želja. Žal bi lahko bil že naslednje leto med najmlajšimi udeleženci barcelonske olimpiade, bo pa, upajmo, za naslednjo olimpiado«. (A.F.)

Zgodaj zjutraj sem se spet zbudil. Treslo ni, pač pa intenzivno mravlje. Pomislil sem na bolhe, bile pa so bolj nedolžne rdeče preostale drugega kot vstati. Od upravnika sem zvedel, da je bil ob 2.40 še drugi, močnejši potres, katerega pa sem srečno prespal. Moja pa je posebno zanimala moja pesoka imovina. Bil sem večkratni milijonar, oziroma lastnik pesov za kakih 20 dolarjev. »Ar-«Zamenjati denar nima v Čilu nobene vrednosti«, mi je povedal. »Zamenjati ga je treba pred prehodom meje, tečaj pa je 'dos argen-«tinos por un chileno' (dva argentinska za enega čilenska)«. Tečaj sem težav spoznal, moj položaj in tečaj krepko spremenili sebi v korist. Druge možnosti pa ni bilo. Izkazalo se je, da v Čilu argentinski denar res ni imel nikakršne vrednosti in bi ga tam zamenjal še veliko slabše, morda pa bi ga celo ne mogel zamenjati.

Iz Mendoza se je cesta lahkotno dvigala po dolini istoimenske alpskega. V dolini je bilo le malo šopov trave in največ kak nizak grm, povsem goli hribi pa so se dvigovali v jasno modro nebo. Prvi stik z Andi me je navdušil. Prepričan skalovja in brezen ni bilo. Peščena melišča so se včasih spuščala prav iz vrha grebenov. Izredna je bila kromatičnost. Pesek in malo kamenja so stalno spre-

minjali barve. Najprej smo naleteli na rožnato pobočje, nato modro in še zeleno in rumeno. Vse je bilo sicer blede, vendar brez mešanja med seboj.

Blizu mejnega prehoda smo doživeli nekaj postankov zaradi policijskih kontrol s pregledom imen na seznamu potnikov v avtobusu. Hitro so bile opravljene tudi formalnosti na argentinski strani v kraju Las Cuevas. Tu je sonce neusmiljeno žgalo, v senci pa sta veter in mraz rezala in težke vetrovke vojakov se mi niso več zdele odveč kot prej iz notranjosti avtobusa. Argentinski blok je pred stvarno mejo, ki reže notranjost predora, skozi katerega se cesta strmo spusti na čilsko stran do kraja Portillo, znanega zimsko - športnega središča. Od Mendoza je čez prelaz pelje tudi železnica, ki pa že več let ne obratuje. Naklon prog je na čilski strani neverjeten.

Okolica Portilla je čudovita. Povsem manjka gozd, pogled navzgor pa zadosti vsaki planinski zahtevnosti. Nad mejnim prehodom, ki leži slabih 3000 metrov visoko, grozeče visi črno skalovje, ki se kakih 2000 metrov višje konča z večnim snegom. Na severu so se v jasnem nebu belili vrhovi »Tres hermanas« (treh sester) do skoraj 6.000 m višine.

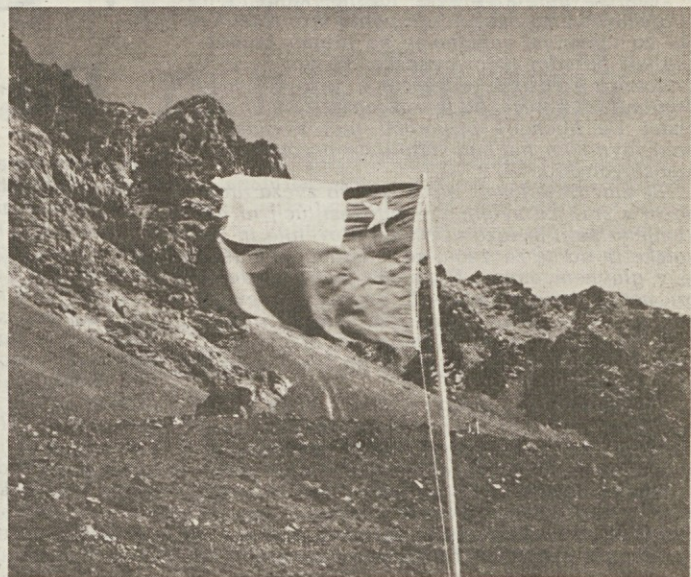
Ce je bila okolica čudovita, si take ocene niso zaslužili čilski cariniki in obmejna »policia internacional«. Kljub majhnemu prometu se je vrsta avtomobilov in predvsem avtobusov daljšala in pod klešče smo prišli po treh urah čakanja. Domačinom in nekaterim argentinskim državljanom so premetali prtljago, tovor redkih tujcev pa le bežno pogledali. Čilski zdravstvenim pravilom sem moral žrtvovati nekaj pomaranč, ker je uvoz sadja v Čile prepovedan. Sicer so pravo policijsko kontrolo izvedli že Argentinci, ko so v črni bukvali »Personas non admitidas en Chile« preverili, če ni bilo tam morda tudi mojega imena.

Na mejnem prehodu Los Libertadores se je v avtobusu pojavil čudaški plezalec. Bil je Švicar iz okolice Zeneve, star 54 let. Poleg spalne vreče in nahrbtnika je imel še sveženj vrvi, jeklene stopničke in cepin. Obleko je imel do skrajnosti izdelano, nepojmljiva pa je bila prisotnost kravate. Vračal se je iz neuspelega poskusa vzpona na Aconcagua, kjer je srečal na delu tudi odpravo iz Ljubljane. Bil je njegov že tretji poskus na Aconcagui v štirih letih. Povsem sam je prvič prišel do 5000 metrov, v drugem pa je staknil črevesno okužbo pri samem začetku. Pravkar je prihajal iz višine okoli 6000 metrov kjer pa je zabredel v težave s hrano. Obraz je imel ožgan od sonca, ustnice pa razmesarjene. Ni bil razočaran. Govoril je o prihodnjem poskusu. »Več časa bom moral posvetiti aklimatizaciji na višini okoli 4 tisoč metrov«, je povedal.

V Santiagu sem se vozil v znatnem strahu pod vplivom tistega kar mi je pred dnevi povedal duhovnik v letalu. Malo pred mra-

kom smo prispeli v čilsko prestolnico in videl sem se izgubljenega. Izkoristil sem prvi taksi in šoferju naročil, naj me pelje v kak cenen hotelček. Res vse skupaj ni bilo posebno drago, bilo pa je jasno, da je nekaj zaslužil tudi šofer. Bil je mlad fant. Ko sva vozila po glavni santiagoški ulici Alameda, sva šla mimo palače Moneda. »Aquí vive Pinochet«, mi je povedal in iz glasu sem razumel, da moža ni ljubil pretirano.

Za večerjo sem pospravil obilen »churrasco«, po zunanosti podobnemu hamburgerju, vendar neizmerno slastnejšemu. Smuknil sem tudi po bližnjem središču mesta, kjer je bilo zaradi nedeljskega prazničnega dne vse živo. Obilica policajev (carabineros) in očiten red med povesnimi prodajalci sta mi dajala nekaj več zupanja. Grozljive pripovedi ameriškega duhovnika so se mi kmalu zdele čista laž, ker je bilo vse bolj razvidno, da vladata red in mir.

Čilska zastava z ozadjem črnih granitnih sten na prehodu Los Libertadores v Andih.

Naročnina: mesečna 22.000 lir - celoletna naročnina 264.000 lir; v SFRJ številka 10.00 din; mesečna naročnina 230.00 din.

Poštni tekoči račun za Italijo

Založništvo tržaškega tiska, Trst 13512348

Za SFRJ: žiro račun 50101-601-85845

ADIT 61000 Ljubljana

Vodnikova 133 - Telefon 554045-557185

Fax 061/555343

Oglaš: ob delavnikih trgovski 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 80.000 lir; finančni in legalni oglaš 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 120.000 lir. Ob praznikih povšek 20%. IVA 19%. Oglaš iz dežele Furlanije-Juliske krajine se naročajo pri oglašni agenciji PUBLI-EST sri - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 7796-688, tix 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI.

Mali oglaš: 950 lir beseda; osmrtnice, zahvale in sozolja po formatu. IVA 19%. Naročajo se v uredništvo Primorskega dnevnika - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 7796-611.

primorski dnevnik

četrtek, 1. avgusta 1991

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600 - Tlx 460894 - Fax 040/772418
GORICA - Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 533382 - 535723 - Fax 0481/532958
CEDAD - Ul. Ristori 28
Tel. (0432) 731190

Glavni urednik Dušan Udovič
Odgovorni urednik Vojimir Tavčar

Izdaja ZTT
Tiska EDIGRAF

Član italijanske
zveze časopisnih
založnikov FIEG

Prvi ukrepi zaradi kraha banke BCCI

WASHINGTON — Ameriške sodne oblasti so sprejele prve konkretne ukrepe zoper krivce za krah bančnega zavoda BCCI. Newyorški javni tožilec je obtožil dva vidna bančna funkcionarja Ago Hasana Abedija, ki je leta 1972 ustanovil denarni zavod in ki trenutno živi v Pakistanu in Swalehu Nakviju, generalnemu direktorju, ki pa je pobegnil v Abu Dabi. Obtožba govori o »pranju« umazanega denarja, ponarejanju proračunov in podkupovanju državnih funkcionarjev domala po vsem svetu. Izročitev obeh bančnih funkcionarjev pravici bo, spričo ogromne količine denarja, s katero razpolagajo, še kar težavna.

Istočasno je osrednja ameriška banka naprtila BCCI izredno visoko denarno kazen: globa znaša namreč 200 milijonov dolarjev.

Medtem je britansko vrhovno sodišče dalo delničarjem BCCI 4 mesece časa, da izdelajo načrt za rešitev denarnega zavoda. Zguba, ki jo je banka utrpela zaradi nečistih poslov njenih voditeljev znaša, po mnenju newyorškega javnega tožilca približno 5 milijard dolarjev (približno 6.500 milijard lir), katere bodo varčevalci zelo verjetno morali odpisati. Javni tožilec Morgenthau, ki se že nekaj časa ukvarja s tem primerom, se je potožil, da pri ameriškem pravosodnem ministrstvu ni naletel na zadostno sodelovanje in je podčrtal, da predstavlja obtožba dveh bančnih funkcionarjev le 20-25 odstotkov celotne preiskave, ki se je začela leta 1989 in ki je doslej ugotovila, da je se banka v 19 letih svojega obstoja obnašala kot kriminalna organizacija, ki je prečiščevala sredstva, ki so stekala v njene blagajne in bila sad prekupčevanja z mamili.

Za težka vozila bo do polnoči izjemoma prepovedan promet na glavnih prometnicah Od danes do ponedeljka na avtocestah deset milijonov domačih in tujih vozil

RIM — Od danes do nedelje in deloma še v ponedeljek se bo skoraj 25 milijonov Italijanov odpravilo na počitnice. Od tega bosta dve tretjini šele odšli na dopust, tretjina pa je že na poti povratka. V prihodnjih štirih dneh bi moralo po državni avtocestni mreži peljati najmanj deset milijonov vozil, višek pa bo promet dosegel v petek, ko se bo na avtoceste zgrnilo 2,8 milijona vozil. Domačim dopustnikom je treba prišteti še dva milijona (napovedanih) tujcev, od katerih se jih bo osemdeset odstotkov pripeljalo z avtomobilom, samo dvanajst odstotkov pa se jih bo poslužilo alternativnega prevoza, v glavnem letala.

Gornja napoved je sicer sad statistike, vendar je po mnenju strokovnjakov zelo blizu resnici. Svoje so pristavili tudi turistični delavci, ki so z letošnjo poletno sezono zelo zadovoljni; turistični biznis je že sedaj za dvajset odstotkov večji od zimskega, ki ga je nekako pogojevala vojna v Zaliču. Druga vojna, tokrat v Jugoslaviji, pa pogojuje tudi italijansko poletje, vendar v pozitivnem smislu, saj je preumerila številne domače in tuje turiste, ki so običajno letovali v Dalmaciji.

Kljub temu, da so vsaj doslej Italijani dokazali precejšnjo disciplino na cesti, pa ni šlo brez hudih prometnih nesreč. Prejšnji konec tedna je bilo v 1.133 nesrečah 42 mrtvih in 1.019 ranjenih. V primerjavi z istim obdobjem lani je bilo sicer pet mrtvih in 38 ranjenih manj, bilo pa je sedemnajst prometnih nesreč več. Podatki so torej vse prej kot pomirjujoči. Kako bo ta konec tedna, ko bo stekel glavni poletni eksodus, bo odvisno predvsem od previdnosti voznikov samih. Pristojne oblasti so opravile svoje; izjemoma od včeraj od 14. ure danes opolnoči je prepovedan promet za težka vozila, sicer bo ukrep veljal kot običajno vsak konec tedna.

Ko bi le snežilo!

Pri 33 stopinjah je tudi hladna voda v bazenu dobrodošla, a ni ga čez mrzle sape Arktike

Umor v Olgiati: osumljen tudi Manuel Winston

RIM — Preiskovalni sodnik Martellino bo verjetno danes zahteval posebni krvni izvid DNA, s katerim naj bi ugotovili, ali so madeži na kavbojkah Filipinca Manuela Winstona v resnici krvne srage ubite grofice Alberice Filo della Torre. Tako Winston kot Roberto Jacono sta osumljena, da sta sodelovala pri umoru grofice, vendar preiskovalci še vedno iščejo otipljiv in nesporen dokaz za to. Tudi za filipinske pomočnice, ki so delale v vili, je sodnik prepričan, da niso povedale vsega in jih bo zato ponovno zaslišal. Za Winstona naj bi nadalje bilo pripravljen tudi sodno obvestilo v zvezi s posestjo mamil.

Ravnatelj ju je za kazen dal zapreti v razbeljen železniški kontejner Japonska dijaka je cigareta stala življenje

TOKIO — Vzgoja na Japonskem je tako trda, da je postala sinonim za vojaško vzgojo in nasilne ukrepe. Tako stroge in neusmiljene, da imajo tudi smrtne epiloge. Zadnji primer se je pisal na koži dveh dijakov, ki sta umrla v ponedeljek zvečer, potem ko sta 48 ur preživela zaprta v razbeljenem železniškem zabojniku. Vest je posredoval dopisnik tiskovne agencije Ansa, ki pri tem spominja na soroden tragičen dogodek, do katerega je prišlo pred približno letom dni, ko je mlad študent izgubil življenje zaradi nekajminutne zamude. Profesor je prihajajočega dijaka sicer opazil, kljub temu pa je — ko je zazvonil šolski zvonec — sprožil težka železna vrata, ki so fantu zmečkala glavo.

14-letni fant in 16-letno dekle, ki sta umrla v kontejnerju, sta obiskovala poglobljevalni zavod v kraju Kosagisima blizu Hirošime. Ravnatelj šole Yukio Sakai je policiji povedal, da ju je zaprl v kontejner v soboto zvečer, ker ju je

zasačil, da sta kadila. Temperatura je bila neznosna, v zabojniku se je vrtela okrog 50 stopinj, kljub temu pa jima je šele v ponedeljek zjutraj, ko sta v vročinski blodnji prosila za odpustanje, dal le skodelico čaja. Starši in drugi sorodniki so ju hoteli videti, ker pa jim to ni bilo dovoljeno, so se omejili na to, da so poslušali njune tožbe in ju bodrili, naj se »držita trdno«. Ko ju je proti večeru kruti ravnatelj, ki je sedaj pod sodno preiskavo, vendarle izpustil, je zanju bilo prepozno.

Na dogodek so ostro reagirali krajevni časopisi, ki so šolnike pozvali k manj togi vzgoji, saj so vse šole na Japonskem, od osnovnih do višjih, pravi »pekel«. Ne le zaradi zelo zahtevnega študija, ampak tudi fizičnih kazni. Pretepanje, tudi javno, je zelo pogosto, nič čudnega pa ni tudi, da dijaka izključijo, ker z njegovo uniformo nekaj ni v redu.

Stališče, oziroma stališča, ki jih izražajo v Sovjetski zvezi o jugoslovanski krizi so vse prej kot zanemarljiva. Neglede na to, da njena vloga v svetovni politiki ni več takšna, kakršna je bila, ima še zmeraj svojo nesporno težo zlasti če gre za vprašanja, kakršna je na primer balkansko, ali pa zdaj jugoslovansko. Te dni se je v svetovnih sredstvih obveščanja pojavila med drugim tudi novica, da je italijanski zunanji minister De Michelis priporočil tudi sovjetskimi predstavnikom, naj bolj »otipljivo« posredujejo v jugoslovanski krizi.

Se zmeraj je jasno, da Sovjetska zveza uradno in s stališča svojih zveznih institucij ni naklonjena politiki razdruževanja Slovenije in Hrvaške in da se zavzema za federacijo, kakršna je v glavnem danes. Drugačno pa je gledanje pri posameznih republikah, čeprav je seveda razumljivo, da je pomembnejše tisto, ki zadeva zahodni del Sovjetske zveze. V tej državi je 15 zveznih republik, od teh pa se jih šest poteguje za osamosvojitve.

Predstavniki sovjetskih republik, ki so za neodvisnost (pri tem velja kajpak omeniti zlasti Rusijo in pa baltske republike) v glavnem nasprotujejo tezi, da pomeni ustanavljanje manjših držav nevarnost vojne, saj ne gre za »velikost« teh držav (kakor trdijo v Moskvi), marveč za načela, na katerih so te države zgrajene. To je, denimo, stališče litvanskega predsednika Landsbergisa. Dokaj podobno je navsezadnje tudi stališče Jelcina, ki celo trdi, da bi moral proces samoodločbe zajeti vso Jugoslavijo; ta

V SZ s strahom gledajo na kosanje Jugoslavije

proces naj bi seveda veljal tudi za druge države na svetu, ki jih sestavljajo »specifični« predeli.

V sami Moskvi se stopnjujejo pogledi v smeri takorekoč »internacionalizacije« jugoslovanskega vprašanja. Časnik »Gazeta« predlaga mednarodno arbitražo, obenem pa tudi, da bi nadzorstvo nad jugoslovanskimi razmerami prevzeli kar neposredno Združeni narodi. »Gazeta« napoveduje, da se bo mednarodna mrznja v Jugoslaviji poglobljala, če ne bodo kmalu storjeni »konkretni« mednarodni koraki, in da je to deželo ogroža še hujša »libanonizacija«. Perspektiva je žal »neskončna« s tem, da se bodo občasno morda dogovarjali za kratkoročna premirja, ki pa bodo položaj samo zaostrovala.

Pri sovjetskih javnih občilih je v zadnjih dneh zanimivo, da izjemno veliko pišejo o Jugoslaviji ter da so kar se da odkrita. Gorbačov si seveda prizadeva, da bi uveljavil stališče o enotni državi čes, razpad Jugoslavije bi utegnil pomeniti konec sovjetske države. Pri tej trditvi ni nič kaj diskreten, marveč jo razgrinja iskreno,

češ, kakor je rekel pred dnevi, »jugoslovanska krvava drama navsezadnje pove, kaj bi se lahko zgodilo v Sovjetski zvezi, če bi se v tej državi pričel stopnjevanje proces razdruževanja«. Bržčas je to izjavil tudi na nedavnem srečanju sedmerice najbogatejših na svetu v Londonu, kjer je bržčas dodal, da bi »razpad Sovjetske zveze pripeljal neizbežno so svetovnega kaosa«.

V tem je torej strah uradnih predstavnikov Sovjetske zveze; da bi namreč jugoslovanski proces razdruževanja takorekoč pospešil razpadanje drugih državnih tvorb v Evropi. Pri tem pa ne gre samo za stališče Sovjetske zveze; na nedavnem obisku v Moskvi je španski predsednik Gonzales (socialist) v glavnem delil to mnenje. Znano je, da ni daleč od tega mnenja francoski predsednik Mitterrand.

Sovjetska diplomacija je v zadnjih dneh v zvezi z jugoslovansko krizo nadvse živahna. Sam Gorbačov je priporočil aktiviranje varnostnih mehanizmov tako Konference o evropski varnosti in sodelovanju, kakor NATA in OZN,

seveda za to, da Jugoslavija ne bi razpadla. Zunanji minister Besmertnih je te dni razposlal zunanji ministrom Francije, Nemčije in Velike Britanije ter ministrom držav, ki meje z Jugoslavijo »priporočila«, naj bi »zedinili napore« za ohranitev jugoslovanske celovitosti, upoštevaje seveda merila za demokratično in mirno reševanje konfliktov.

Na dlani je, da je prišel pred dnevi v Beograd, Zagreb in Ljubljano s podobnim priporočilom tudi Gorbačovov odposlanec Kvicinski. Sovjeti v svojih prizadevanjih tokrat odkrito svariijo ne le pred nevarnostmi v Sovjetski zvezi, pač pa marširajo vzhodni Evropi; Bolgari in Grki imajo svoje poglede na Makedonijo, Madžari morada nad Vojvodino, Albanci kajpak na Kosovo; proces pa naj bi se lahko nevarno razširil tudi na odnose med Madžarsko in Romunijo, med Čehi in Slovaki in še v druge kraje, kjer so medetnična vprašanja.

Strategija je potemtakem očitna; napraviti vse, da ne bi prišlo do razsula jugoslovanske države, ki naj bi le ostala vsaj v kaki drugi, takorekoč »blažji« obliki. Značilno je sicer v sovjetskih izjavah to, da zmeraj bolj poudarjajo demokratično reševanje, miroljubno razpletanje in dialog kot temeljna merila za odpravljanje današnjih problemov. Toda vse to, kakor kaže, bolj kot taktika, kot vmesna pot. Strategija naj bi le ostala - Jugoslavija, dasiravno z prenovo, no podoba.

MIRO KOČIAN